ԺԳ ՏԱՐԻ 3642 (Ն. Տ.) 18 ԱՊՐԻԼ 1896 6 ԱՊՐԻԼ 1896 4 ԶԻԼԿԱՏԷ 1313 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌وولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ » »	75
» »	Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան տպագրական մելաններով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ՈՐԲԱՆՈՑԸ

Որբանոցը Նախակրթարան-արհեստանոցի վերածելու ծրագիրը նորէն երեւան կուգայ, Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ խնդրուելով Վարչութենէն որ սկզբնաւորութիւն մը ընելու համար հարկ եղածն ի գործ դնէ, ապագային թողլով այդ հաստատութիւնը տակաւ առ տակաւ զարգացնելու եւ կատարելագործելու հոգը։

Այս խնդիրը նոր չէ. 95 տարիէն,—որու միջոցին առաջարկուած, քննուած, խորհուած էր, մամուլին կողմէ ալ ջերմապէս պաշտպանուելով,—կտակուեցաւ 96ին որ յուսալի է. մանաւանդ փափագելի, թէ անոր լուծումը պիտի տեսնէ։ Դժուարութիւն մը եթէ կայ, արհեստարանի բացման համար հասոյթի միջոցներ գտնելն է. եթէ ուզուէր առաջին օրէն բազմաճիւղ ու ընդարձակ հաստատութեան մը վերածել Որբանոցը, հաւանական է որ այս խորհուրդը շարունակէր մնալ ծրագրային վիճակի մէջ. բայց պզտիկ դրամագլուխ մը կը բաւէ առ այժմ Նախակրթարան — արհեստանոցին համար, որ ձեռնհասօրէն մատակարարուելով կրնայ իր ծախքը գոցել, եթէ շահ չարտադրէ իսկ։ Գրեթէ մոռցուած կը համարուի այն գործնական առաջարկը զոր տարիօք պարզեցինք այս էջերու մէջ,—Հիւանդանոցին ի նպաստ վաճառուող սիկառի թուղթը պատրաստել Որբանոցին մէջ, հրեայ տղաքներուն տեղ մեր որբերն աշխատցունելով այդ ձեռարուեստին։ Առաջարկութեան հեղինակն էր այս շահաբեր գործին տէրը որ պատրաստ էր իր գործատունը փոխադրել Որբանոցին մէջ կամ անոր կից կառուցանել սրահ մը։ Այս կերպով, Հիւանդանոցն ինչպէս որ ունի իր մոմարանը, պիտի ունենար նաեւ թղթարանը. եւ այս վերջինին հասոյթները արհամարհելի թիւ մը չեն ներկայացուներ. վերջին մարտ ամսուան մէջ այդ վաճառումէն գոյացեր է 4400 ղրշ. (2000՝ Ա. տեսակ, 2100՝ Բ. տեսակ եւ 300՝ Գ. տեսակ)։ Այս թուղթի պրակներուն, տուփերուն, տպագիր գօտիներուն պատրաստութիւնն ու կազմաւորումը կատարուելով որբերուն ձեռքով ու շէնքի վարձք չի վճարուելով գործատունին համար, կարեւոր խնայողութիւն մը ձեռք կը բերուի ուսկից օգտուողը Հիւանդանոցն ու Որբանոցը պիտի ըլլան բնականաբար։

Այդ մարդասիրական կրկին հաստատութիւններուն մէջ պատսպարուող երկու սեռի տղաքներուն թիւը կը հասնի,—Հոգաբարձութեան հրատարակած վերջին վիճակացոյցին նայելով,—248ի, 213ը մանչ եւ 35ն աղջիկ. ասոնց եթէ մէկ մասն հիւանդ, տկար կամ ջլախտաւոր են, մեծագոյն մասը քաջողջ պատանիներ են, ծնողքէ զուրկ ըլլալու դժբաղդութեան վիճակուած, բայց պատրաստ աշխատելու, ուսմունք եւ արհեստ սորվելու. դեռ պիտի չարունակե՞նք երեսի վրայ թողուլ զանոնք,—վասն զի քիչ մը սնունդ ու անկողին պէս բան մը անոնց տրամադրութեան ներքեւ դնելը մեծ խնամք մը չէ։ Գիտենք որ Հիւանդանոցի պիւտճէն սեղմուած է, հասոյթը քիչ ու ծախքը շատ, եւ կարելի չէ ծանրանալ անոր վրայ. բայց Որբանոցին շահաբեր կազմակերպութիւն մը տալը նոր ծախք մը չի պիտի աւելցունէ, ընդհակառակն, եկամուտի աղբիւր մը պիտի կանոնաւորէ ու ընդարձակէ, ձեռարուեստ աշխատութեան մը նիւթական ու բարոյական բարիքները պարգեւելով բաղդէն զրկուածներուն։

Կ'ուզուի որ, երբ չափահասութեան տարիքն հասնելով կեանքի ասպարէզը թեւակոխեն անոնք, իրենց հացը պարկեշտօրէն ճարելու միջոց մը ունենան, կամ արհեստ մը բանին եւ կամ Որբանոցի գործատունը աշխատին։

Հողագործական դաստիարակութեան խօսքեր ալ եղան,—չափազանցութիւն պիտի ըլլար երկրագործական վարժարան բառը գործածել այս պարագային մէջ,—որուն գործնականապէս մեծ դիւրութիւն պիտի ընծայէին Ս. Յակոբի շէնքին շրջակայ մշակելի հողերը բանջարանոցի, պարտէզի վերածուելու համար, ֆիզիքական կազդուրում տալով որբերուն ու մշակութիւն սորվեցնելով անոնց։ Այդ ուղղութեամբ յայտնուած կարծիքները, օգտակար խորհուրդները, ժամանակին ամփոփուեցան լրագրական շարք մը յօդուածներու մէջ։ Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ Վարչութենէն խնդրուած սկզբնաւորութեան առթիւ, դէթ Նախակրթարան — արհեստարանի մը բացման համար, կը յիշեցունենք այդ գրուածներն ու առաջարկներն ալ. վասն զի ինչ ալ ըլլայ կատարելի գործը, Որբանոցին տրուելիք նոր կազմակերպութեան մէջ՝ ուշ կամ կանուխ մեծ բաժին մը ունենալու է երկրագործական ճիւղը, եթէ ամբողջովին չի գրաւէ զայն. սկզբնական շարժառիթը այդ գաղափարն եղած էր արդէն։

Տ.

ՍՊԱՍՈՒՀԻՍ

Բամբասողները, աչք ունեցողները, չի քաշողները թող ուրախ ըլլան, թող հրճուին, ... Մարիամը ճամբեցի երէկ։

Հիմա քէֆերնին տեղը եկա՞ւ։

Մարդիկ ի՜նչ զարմանալի են, Աստուա՛ծ իմ։

Բարեկամներդ, դրացիներդ, ամբողջ գեղը վերջապէս օր մը բերաննին չեն բանար, բան մը չեն ըսեր եթէ տունդ աղուոր է, կարասիներդ գեղեցիկ, պատկերներդ թանկագին, գեղորներդ հազուագիւտ եւ գորգերդ սքանչելի, բայց անգամ մը որ սիրուն սպասուհի մը ձեռք կանցընես պատահմամբ, ալ գործ չունիս նէ մտիկ ըրէ, չամծնին չի մնար, կը քաշքշեն, կը բամբասեն եւ մինչեւ իսկ կայ պանեն քեզ։

Ասանկ ալ, ո՞վ գիտէ, որքա՛ն միսս կերան այն օրէն որ Մարիամը, Պարտիզակի այդ բերքը, դունէս ներս ոտք կոխեց։

Այդ սպասուհին փայլուն արտաքինի մը տակ ամենէն խօսք չի հասկցող, ամենէն պարզ, ամենէն անբան, ամենէն տխմար արարածն էր զոր երբեք կարելի ըլլայ երեւակայել։

Վեց ամիս քովս մնաց, իրաւ, բայց հաւատացէք որ կեանքէս տասը տարի պակսեցուց այդ անզուգական սպասուհին։

Այդ սպասուհիին համար քաշած, թափած ջանքս եւ ամեն ըրածս եթէ գիտցուէր՝ անպատճառ պատուոյ անդամ կ'ընտրուէի Անասնոց Պաշտպան Ընկերութենէն։

Այդ վեց ամսուան միջոցին մէջ օր մը չեմ յիշեր որ առանց կատղելու, առանց բարկանալու անցուցած ըլլամ այդ աղջկան երեսէն. եւ եթէ հարիւր ութսուն օր կրցայ համբերել, թո՛ղ իր ֆիզիքական առաւելութիւններուն աղօթք ընէ որ իր իմացական պակասութիւնները մոռցունել կուտային ինծի։

Տանս մէջ կարասի մը չի մնաց որուն մէկ կողմը կոտրած չըլլայ. գրքերս ջարդ ու փուրդ ըրած է փոշիները մաքրելու պատրուակով, երկու հատ հայելի կոտրած է եւ շապիկներուս վրայ կոճակ չի մնաց. ես որ շաբաթը երկու կամ շատ շատ երեք յօդուած կը գրեմ, հաւատացէ՛ք որ շիշ մը մելան չի բաւեր, գրասեղանս, գրքերս, թուղթերս, տախտակամածը, պատերը ամբողջ անով ներկուած են... Մարիամին շնորհիւ։

Դիմացուելիք բան չէ.

Հաշիւ չեմ ըներ կոտրած պնակները, գաւաթները եւ շիշերը. որովհետեւ շատոնց համոզուած եմ թէ աշխարհիս վրայ սպասուհի չկայ որ ատոնց հետ աղէկ երթայ։

Վերջապէս այս ամենը մեր Մարիամին ձեռքի ճարպիկութիւններն են, գալով խելքի ճարպիկութիւններուն, կը զարմանամ թէ ատոնց հանդէպ վեց ամսէ ի վեր ինչպէս չի կրցայ ճաթիլ։

Քանի մը օրինակ տամ ձեզի եւ տեսէք թէ Աստուած համբերութեան ի՜նչ ահագին պաշար մը տուած է ինծի։

—Մարիա՛մ, պուռօշս թաշկինակ մը բեր ինծի, չուտ։

—Մաքո՞ւր կո՞ւզես... չէնէ աղտոտ։

Քանի անգամ մը պատահած է որ իրեն ըսած եմ.

—Մարիամ, վեր գնա՛, սա գրասեղանիս վրայէն բառարանս վար բեր, գիտես ե՛ւ սա հաստ կարմիր երեսով, ե՛ւ տղային գիրքը. երէկ գացիր բերիր ե՛ւ, անիկա՛յ։

Քառորդ մը ետքը վար կիջնայ եւ ամեն անգամ երեւակայեցէք թէ ինչ կը բերէ ինծի։

... Մկրեանի Աղօթագիրքը. Պարտիզակի հո՞ն կառնէ, ի՛նչ կընէ, չես գիտեր։

—Քա՛ Մարիամ, գնա՛ նայէ քանի՛ հատ հաւկիթ կայ ներսը։

—Երեք հատ տակը ըլլար նէ, տասը հատ պիտի ըլլար։

Եկու տէ մի ճաթիր. անանկ պաղարիւնութեամբ մը կըսէ որ կարծես թէ եօթը թիւր աշխարհքէս վերցած է։

Որ մէկը ըսեմ, հաւատացէ՛ք որ ամեն օր աս աս էր։

Բայց ի՛նչ կայ. չէի վհատեր. խակ է կըսէի, հարկաւ օրին մէկը կը շտկուի, մինչեւ վերջը բնականաբար ասանկ չի մնար. համբերենք նայինք քիչ մը ատեն եւս։

Բայց երէկ չէ առջի գիշերը, ա՛լ գրաները գոցեց, ինչպէս կըսեն ռամկօրէն։ Քրիստոս, այդ մեծ ներողն անգամ չպիտի դիմանար. տարակոյս չի վերցներ։

Ժամը երեքին միջոցները, վերը սենեակս, չեմ յիշեր ինչ գրելու կ'աշխատէի կոր. լամբան ճիշդ թեւիս տակ դրուած էր եւ ահա ձախող շարժումով մը լամբան է կը շրջի։

Թուղթ, գիրք, գրասեղան բոնկիլ կսկսին. որքան որ ձայն ունիմ, կրա՛կ կայ, օգնութի՛ւն, կը պոռամ։

Հազիւ կրնամ ինքզինքս սենեակէն դուրս նետել, եւ սանդուղներուն գլխէն.

—Մարիա՛մ, Մարիա՛մ, վազէ չուտ, կով մը ջուր հասցուր վերը, կայրինք կոր. հայտէ՛, վազէ, չուտ։

—Փէք աղէկ։

—Քա, Մարիամ հայտէ՛, կրակ կայ պօռա՛. սա խօսան չի բերե՞ս, քա չուտ, թնտա՛։

—Կուգամ կոր։

Ես ներս կը նետուիմ. գորգ մը կը նետեմ բոցերուն վրայ եւ պատուհանէն կը պոռամ։

Այդ շուարումիս մէջ Մարիամը դէմս կ'ելլայ։

—Քա ջուրը ո՞ւր է։

—Ի՞նչ ջուր կուզէիր, հորէ՞ն ես չէ նէ սարնիճէն։

Ասոր վրայ մարեցայ։

Քառորդ մը ետքը, կրակն ալ ճիշդ ինծի պէս ըրած էր։

Ց. ԱԼՖԻԱՐ

ԴԵՊՔԵՐ

Ա.

ԽԱԲՈՒԱԾ

Բառը կարդալով, անմիջապէս, կը խնդրեմ որ չի յուսաք սիրոյ խաղերէն մէկին պատմութիւնը լսել։ Խնդիրը 2500 լիրայի վրայ կը դառնայ։

Քանի տարիներէ ի վեր անընդհատ լրագիրները իր ռէքլամներով լեցուց. «Ընտանեաց ապագան» ապահովելու ընկերութիւնը, կեդրոնատեղի Լիոն, չեմ գիտեր ո՛ր փողոցը, ընդ տնօրինութեամբ մէկու մը, որ իրաւունք ունի ուրիշներէն աւելի իր ապագան մտածելու։ Եւ խորհեցէք թէ ամեն կողմ ճիւղեր ունեցաւ, պատուաւոր եւ հաւատարիմ աճէնթներ, որոնք ամէն ջանք ի գործ դրին օրը օրին հաւաքուած դրամը տեղը հասցունելու։ Հիմնած խաղ մը, որ նոր էր մեզի համար—առաջին սկզբնաւորութեան քանի մը տասնեակ թիւեր շահեցան վիճակահանութենէն, եւ խեղճ ժողովուրդը շահու նոր միջոց մը գտածի պէս, փարեցաւ անոր, տուաւ, տուաւ, ամսական 5—10—20 դահեկան, եւ օր մը զարմանօք տեսնուեցաւ թէ ալ թիւերը չեն շահիր, կամ շահած թիւերը 99, կամ 999 տարիէն պիտի վճարուին։ Հոս կանգ առաւ ժողովուրդը, սակայն շատ ուշ։ Ուրիշ տեղեր չեմ գիտեր. բայց սաչափը ստուգեցի թէ Պանտրմա միայն 2,500 լիրայէն աւելի գումար մը տուեր է։ Պ. Պ. բաժանորդներուն Մաթուսաղայի տարիքը կը մաղթենք, ակնկալուած շահը ստանալու համար, կամ աւելի դիւրինը թող տասնոց մէկ մէկ մոմ վառեն Ս. Նիկողոսի առջեւ։ Փակագծի մէջ, պիտի խնդրենք նաեւ թերթերէն որ այդ տեսակ ռէքլամներ չընդունին իրենց էջերուն մէջ, յիշելով թէ մեր մութ խաւերուն մէջ տպուած թուղթ մը Ս. Գրոց ազդեցութիւնը ունի։ Բայց պիտի ըսուի թէ մարգարէութի՞ւն ունին թերթերը։ Չէ անշուշտ, բայց վայրկենական մտածում մը կը բաւէ կարծենք հասկընալու թէ հինգ դահեկանը երկու ամսէն հինգ լիրայի չի փոխուիր եւ թէ «կաթսայ մը ծնող սանը, օր մը կրնայ մեռնիլ ալ»։

Սակայն 2,500 լիրային կորուստը չի տխրեցուներ զիս այնչափ, մանաւանդ եթէ դաս մը ըլլայ ան՝ ա՛լ չի խաբուելու, թէեւ չեմ կարծեր։ Աս խնդրին մէջ անկում մը կայ, անաշխատ եւ ծուլօրէն հարուստ ըլլալու փափաքը, որ կը յուսահատեցունէ զմեզ. ե՞րբ պիտի փոխուինք արդեօք։

Վստահօրէն կրնամ ըսել թէ կրթական կամ բարեսիրական գործեր այդ գումարին հազիւ չնչին մէկ մասը կրնան ակնկալել, ան ալ կարգ մը անմարսելի պաղատանքներէ վերջ։ Աս՝ ա՛ս է։

Բ.

ՏԱՐԱԲԱՂԴ

Հանրային հաստատութեան այս անզգալի մաշումը զիս անգամ մ'ալ կը դարձունէ այն աղօտ մթութեան, ուր ինք իր մէջ ամփոփուած՝ դաստիարակին կեանքը կը գալկանայ օրէ օր։ Անժառանգներն են անոնք, որ զրկուած ըլլալու գիտակցութիւնը ունին եւ այնպէ՛ս կ'ապրին, — կը մարի՜ն յաւէտ։

Իր գործին անստուգութիւնը, ապագային ահաւորօրէն տարտամ անորոշութիւնը, ամեն վայրկեան ուրիշէն կախեալ ըլլալու զգացումը, ասոնք կը ջլատեն իր բարոյական ոյժը եւ մենք, շարունակ, «պապուկի» պէս կը գանգատինք թէ ինչո՞ւ չենք յառաջանար։ Պիտի ըսէք ինծի, թէ «դաստիարակը՝ մի վսեմ մարդ է», թէ «ապագան՝ վարժապետինն է», եւայլն։ Աշխարհ գրականին աշխարհն է։ Ու յիրմէն վերջ, յիշատակին ընծայուած դափնին՝ ա՛լ օգուտ չունի ըստ իս։ Չափազանց շռայլ ենք նուիրութիւն մը չէ արցունքներուն անոր՝ որ յիշատակներուն անմահութիւն դրոշմելու, որովհետեւ այդ՝ բաւական չի դպչիր. կը թողունք որ Դուրեան, Պարոնեան եւ Ադամեան՝ կարօտ մեռնին։ Աշխարհ այսպէ՛ս է։

Դեռ կը յիշեմ, երբ տասներեքամեայ՝ Եփրատ Գոլէճին մէջ օր մը լսեցի թէ հին շրջանաւարտ մը՝ Պոլիս, խանին մէկ անկիւնը լքուած, կը մեռնէր։ Լացի եւ հաստատ մտադրեցի այն օրէն շարունակ կարեկցիլ ինկածներուն։

Անցեալ տարի տակաւին կարդացինք Մ. Յովհաննէսեանի «Փարազա՛ն, զաւա՛կըս, թշուա՛ռ Մկրտիչ, — քեզ ընտո՞ր իջուցին դպրոցէն Փրկիչ» տողերը։

Դաստիարակին ու կրթութեան ասպարէզը բարձրացունելու մէկ միջոց կայ միայն. — Ապահովե՛լ ուսուցչին ապագան։ Շատ միջոցներ խորհուած են ցարդ, շատ թուղթեր մրոտուած են եւ ամենը մոռցուած։ Սակայն որչափ կը յիշեմ դեռ հանրութեան ոեւէ դիմում չէ եղած. ժողովուրդը չի մերժեր, երբ գիտնայ թէ իր տուած ստակը պատուելիին, վարժապետին համար է։

Գ.

ՆԱՄԱԿԸ

Դիպուածով ձեռքս անցաւ. վանքի շրջանաւարտ մը իր մէկ ընկերին կը գրէ։

«Գիտե՞ս, Գարեգին, որչա՛փ կարօտցեր էի լոյսը։ Վանքին մէջ խամրեցանք, եղբայր։ Երանի թէ բնաւ զգացած չըլլայի»։

Ու ես իրաւունք կուտամ խեղճ տղուն, խորհելով վեց երկար սոսկալի տարիներուն վրայ, զորս ինքը անցուց հոն, ստուերներու մէջ, դիտելով Յիսուս Մանուկը, Մայրիկին փարած. եւ ինք՝ սափրուած, կամ դատապարտուած մնալու իր հին, բարի Մայրիկը։

Պանտրմա Ռ. ՕՐԲԵՐԵԱՆ

ԼՐԱԳԻՐԸ ԴՊՐՈՑԻՆ ՄԷՋ

Դիտուած է թէ վարժարանի մը աշակերտներուն մէջէն անո՛նք ամենէն լաւ բացատրել գիտեն իրենց միտքը, անաշխատութեամբ արտայայտել իրենց զգացումները՝ որոց տան մէջ ընտանեկան կեանք ըսուած բանը կայ՝ բառին ամենէն ընդարձակ առումով. անոնք՝ որոց ծնողքը գիտեն խօսիլ ու խօսեցնել իրենց զաւակները։

Դիտուած է այս, այո՛. բայց գիտուած է միանգամայն թէ աս տեսակ աշակերտներ համեմատաբար շատ սակաւաթիւ են. ընդհակառակը, մեծամասնութիւն կը կազմեն այն խեղճ էակներն՝ որոց դաս զրուցելն իմանալը կատարեալ չարչարանք մ'է, ո՛րքան նեղութիւն կը կրեն իրենց գաղափարները կոկիկ, յստակ կերպով եւ դիւրութեամբ բացատրելու մէջ. հա՞րկ է աւելցնել թէ այս տեսակ աշակերտներու շարադրութիւններն ալ անոնց խօսուածքին չափ կարժեն միայն։

Եւ եթէ նկատողութեան առնուի սա պարագան թէ ամէն մարդու համար, ընկերական ի՛նչ վիճակի մէջ ալ գտնուի, շատ մեծ կարեւորութիւն ունի խօսիլ գիտնալը, խնդիրն ի՛նչ տեսակէտով ալ քննուի, կ'արժէ, կարծեմ, որ աւելի՛ ուշադրութիւն դարձնենք մեր աշակերտներուն խօսիլ սորվեցնելու հարցին եւ նոր դարմաններ խորհինք՝ այս մասին աւելի՛ զգալի արդիւնք մը ձեռք ձգելու համար։

Որովհետեւ դարման խորհուած է. անարդար պիտի ըլլար դաստիարակն ինքզինքին նկատմամբ՝ հակառակը պնդելով։ Բացի դասաւանդութեան ընդհանուր մեթոտէն որ վերջին քանի մը տարիներուն մէջ մանաւանդ հետզհետէ աւելի «սոկրատեան» ըլլալ կը ձգտի՝ իր զանազան ձեւերով, «բացատրեալ ընթերցուածքոյ դասն, այդ պատուական ու արդիւնաշատ դասն, մեծ ծառայութիւններ կը մատուցանէ, մէկ կողմէն տղուն գաղափարները շատցնելով ու միւս կողմէն այդ գաղափարները մաքուր եւ կոկիկ կերպով բացատրելու վարժեցնելով։

Բայց կ'երեւի թէ սաչափը բաւական չէ մեր վարժարաններուն համար եւ ուրիշ միջոցներ ալ խորհելու է ընտանիքին չըրածը դպրոցին մէջ ընելու համար։ Ի՞նչ կրնան ըլլալ այդ միջոցները։ Իւրաքանչիւր ոք իր գաղափարը կրնայ ունենալ անշուշտ այս մասին. բայց գաղափարն ունենալէ՝ գործադրել, տարբերութիւնը մեծ է։ Այսօր քանի՞ վարժարան կրնանք ցոյց տալ ուր գտնուի դպրոցական մատենադարան, նըպաստելու համար տղուն գաղափարներուն զարգացման. ու խորհիլ թէ ա՛յնչափ դիւրին է անոր հաստատութիւնը ո՛ եւ է վարժարանի մէջ։ Բայց մատենադարանի մը գոյութիւնը, ո՛րքան ալ օգտաշատ ըլլայ, բոլորովին չծառայեր մեր առաջադրած բանին նպատակին. գաղափարներուն զարգացման կը նպաստէ, բայց խօսելավարժութեան չծառայեր ուղղակի կերպով, որովհետեւ, վերջապէս, խօսիլ գիտնալու համար խօսիլ պէտք է։ Այս տեսակէտով կը խորհիմ թէ աղէկ չըլլա՞ր որ գո՛նէ բարձրագոյն դասընթացքի աշակերտներ, շաբթուան մէջ մէկ երկու ժամ, ընթերցումներ ընեն յարմարագոյն լրագիրներու մէջէն՝ իրենց դաստիարակին ներկայութեան։ Թերթի մը առաւելութիւնը սա կրնայ ըլլալ որ ամէն տեսակ նիւթերու վրայ գրուածքներ կարելի է գտնել հոն, եւ, ինչ որ մասնաւոր առաւելութիւն մը կուտայ այս գրուածքներուն, գործնականութիւն եւ այժմէութիւն ընծայող գրուածներ. ազդու դաս մը պիտի գտնէր ուսանողն այդ ընթերցմանց մէջ, որոց ընկերացած պիտի ըլլան հարկաւորապէս դաստիարակին բացատրութիւններն, այնպէս որ, այս ընթերցումները, մինչ մէկ կողմէն տղուն գաղափարները պիտի զարգացնէին, զայն անգիտակ չպիտի ձգէին, դպրոցէն սկսեալ, աշխարհի մէջ անցած դարձած բաներուն ու խօսելավարժութեան պիտի մղէին զայն, միւս կողմէն գործնական դասեր պիտի ըլլային ուսմանց զանազան ճիւղերու, թէեւ ո՛չ բուն «դասի» ձեւին տակ, բառին՝ տղուն ըմբռնած իմաստովը։

Ու յետոյ, քիչ մը քիչ հաճոյք չէ ծնողաց համար՝ երբ, օրինակի համար, Աշանդիներուն, Հապէշներուն կամ Իտալացիներուն վերաբերեալ՝ մամուլին բերած լուրերուն վրայ կարեւոր լուսաբանութիւններ տայ իրենց զաւակը կամ ալքոլին ու ծխախոտին վնասներուն վրայ խօսի եւ բժշկութեան փոքրիկ դաս մը տայ զաւակն իր հօր՝ լրագրին մէջ այդ մասին տրուած տեղեկութեան մը կամ լուրի մ'առթիւ, եւ կամ հասկցնէ թէ ուր է Թրանսվալ եւ ի՛նչ տեսակ երկիր է։ Այս՝ լրագիր կարդացող հասարակ ժողովրդեան համար։ Իսկ այն ընտանիքներուն որոնք ընթերցասէր չեն — ու դեռ այսպիսիք լեգէոն կը կազմեն — այդ ընտանիքներն իրենք ալ պիտի ստիպուէին ընթերցասէր ըլլալու՝ գոնէ ի սէր իրենց զաւակաց։

Ց. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ

=)(40)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՖՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

—Յիսո՛ւս-Քրիստոս, ի՜նչ սիրուն է ձեր մանչը... ըսաւ գիւղացին՝ Ճէքի հաւանոցին մէջ երեւնալէն խանդավառուած։

—Այնպէս չէ՞, մայր Արչանպօլ... Ձէ՞ք ըսեր ձեզ։

—Բայց, աւելի մայրիկին կը նմանի քան հայրիկին... բարի լոյս, աղուորիկս, կ'ուզե՞ք որ համբուրեմ ձեզ։

Տղուն երեսին բաց իր սեւաշուք պառաւ վայրենուհիի մորթը, որ ճագարներու կաղամբ կը հոտէր։ Այս հայրիկ բառին վրայ Ճէք վեր առաւ գլուխը։

—Լաւ ուրեմն, քանի որ չես կրնար քնանալ, երթանք տունը տեսնանք... ըսաւ մայրը որ միշտ չուտով կը յոգնէր ոեւէ զբաղումէ. Թոթուեց իր շրջազգեստին ծալքերը եւ տղան պտըտցուց այդ ինքնատիպ բնակարանը, որ հրացանի գնդակի մը հեռաւորութիւնն ունէր գեղէն եւ կիրացնէր մենութեան մէջ հանգիստի երազը զոր կը կազմեն բոլոր բանաստեղծները, այլ որ, խիստ շատ անգամ, նպարավաճառներու կողմէ ի գործ կը դրուի։

Բնակարանին գլխաւոր մասը կը բաղկանար որսորդութեան նախկին տաղաւարէ մը որ ատենօք կը պատկանէր Լուի ԺԵ.ի մեծ ղեկավարներէ մէկուն ինչպէս շատեր այդ կողմը, այլ որ արքայական սահմաններէն դուրս ձգուած էր կալուածին կտրատմանը պատճառաւ։ Այդ հին քարերուն կը կռթընէր նոր աշտարակիկ մը աղաւնոցով մը եւ հողմացոյցով մը որոնք բոլորովին ազնուապետական նորոգուած ամրոցակի մը երեւոյթը կ'ընծայէին տանը։ Այցելեցին նաեւ ախոռը, սայլատունները, այգեստանը, անսահման այգեստան մը Սենարի անտառին վրայ բացուող։ Այցը աշտարակիկով վերջացաւ։ Ոլորուն սանդուխ մը, գունաւոր ապակիներով զարդարուն լուսամուտով մը լուսաւորուած, կ'առաջնորդէր մեծ կլոր խցիկ մը, ձուաձեւ չորս պատուհաններով, շրջանաձեւ բազմոցով մը ալժերեան կերպասէ։ Արուեստագիտական մէկ քանի հետաքրքրաշարժ առարկաներ հաւաքուած էին հոն. հին կաղնեփայտէ արկղներ, վենետիկեան հայելի մը, հին օթոցներ, եւ փայտէ մեծ քանդակուած ամպիոն մը Հանրի Բ.ի ժամանակէն մնացած, աթոռ մը պէս գրուած աշխատութեան ընդարձակ սեղանի մը առջեւ որ թղթերով բեռնաւորուած էր։

Ամեն կողմէ սքանչելի գիւղանկար մը՝ պուրակի, հովտի, գետակի՝ կը պարզուէր վերէն, ամեն մէկ բացուածքին այլազան, մերթ կանանչ տերեւներու վարագոյրով մը սահմանափակուած, մերթ աչքդ առաջին չափ խուսափուկ, այերային, լուսաւոր։ Սենի բլուրներէն ալ անդին։

—Հո՛ս կ'աշխատի Ան, ըսաւ մայրը սեղանին վրայ եւ երկիւղած շեշտով մը։

Ճէք պէտք չունեցաւ հարցնելու թէ ո՛վ էր այնքան մեծարելի այդ Անը։

Մեղմիւ, իբրեւ սրբարանի մը մէջ, մայրը շարունակեց առանց զաւկին նայելու.

—Հիմակ ճամբորդութեան վրայ է... քանի մը օրէն պիտի դառնայ։ Պիտի գրեմ իրեն թէ դուն եկար. շատ գոհ պիտի ըլլայ, վասն զի հակառակ իր խիստ երեւոյթին, մարդոց լաւագոյնն է եւ շատ կը սիրէ քեզ... դուն ալ, իմ պզտիկ Ճէքս, շատ սիրելու ես զինքը... Ապա թէ ոչ ձեր երկուքին մէջտեղը շատ դժբախտ պիտի ըլլամ ես։

Այսպէս խօսած պահուն կը դիտէր խուցին խորը պատէն կախուած կենդանագիրը տ'Արժանթօնի, նկարուած կենդանագիր մը որուն վրայէն քաշուած էր սենեակին լուսանկարը։ Արդարեւ բանաստեղծին դէմքը կը ներկայանար ամեն խուցերուն մէջ, բաց ի արոյրէ կիսանդրիէ մը որ կ'իշխէր այգեստանին դրան մօտ, մարմանդի մը մէջտեղ. եւ, յոյժ նշանակիչ մասնաւորութիւն մը, բոլոր տան մէջ իրմէ զատ ոչ մէկուն կենդանագիրը կար։

—Կը խոստանա՞ս, Ճէք, որ պիտի սիրես զինքը... կրկնեց խեղճ յիմար կինը՝ խստադէմ ու առատապեխ պատկերին հանդէպ։

Տղան ծռեց գլուխն ու ճիգով մը պատասխանեց.

—Կը խոստանամ։

Այն ատեն Իտա գոցեց դուռը, եւ սանդուխէն իջան անխօսուկ։

Միակ ամպն եղաւ այս՝ այդ յիշատակալից օրուան։

Ա՜յնքան հանգիստ էին երկուքն ալ, երկուքը միայն, ընդարձակ ճաշասրահին մէջ յախճապակիով զարդարուն, ուր կաղամբի ապուրը թանձր ու ծխարձակ՝ ազնուապետական ճաշակի մը բոյրն ունէր։ Կը լըսուէր մայր Արչանպօլի աճապարանքը պընակները լուալու խոհանոցին մէջ։ Տանը բոլորտիքը, լռութիւնը, գիւղական աղուոր լռութիւնը կը յածէր խորհրդաւոր պահապանի մը պէս։ Ճէք չէր յոգներ մօրը վրայ զմայլելէ։ Ան ալ իր տղան գեղեցիկ կը գտնար, մեծցած, շատ ուժեղ՝ հակառակ տասնմէկ տարիներուն. եւ ամեն մէկ պատասխանին՝ կը համբուրէին զիրար իբրեւ երկու սիրահարներ։

Գիշերն այցելութիւններ ընդունեցին. Հայր Արչանպօլ իր կինը տեսնելու եկաւ, ինչպէս ամեն իրիկուն. վասն զի անոնք անտառին ներսը հեռուն կը բնակէին. ճաշարանը նստեցուցին զայն։

—Գաւաթ մը գինի խմէ նայինք, հայր Արչանպօլ, իմ փոքր մանչուս կենացը... Աղուոր չէ՞, եւ երբեմն հետերնիդ պտըտելու չպիտի տանիք անտառը։

—Բայց հարկաւ, տիկին տ'Արժանթօն։

Եւ գինիին գաւաթը վեր առած պահուն, այդ չիկահեր ու դանագոյն հսկան, սոսկումը տեղւոյն գաղտորսակներուն, աջէն ձախ ակնարկ մը կը պտտցունէր, զոր գիշերային դարանամուտ հսկողութիւնը մացառներուն եւ ճիւղերուն մէջ՝ նրբացուցած էր եւ այնքան շարժուն դարձուցած որ այլ եւս չէր կրնար մէկտեղ մը սեւեռել։

Մօրը տրուած այս տ'Արժանթօն՝ անունը քիչ մը կը նեղացնէր մեր Ճէք բարեկամը։ Բայց որովհետեւ շատ ճշգրիտ գիտակցութիւն մը չունէր կեանքի արժանապատուութեանց ոչ ալ պարտականութեանց մասին, իր տղու թեթեւամտութիւնը չուտով ուրիշ մտածումներու մղեց զինք, դէպ ի սկիւռի որսորդութեան այն խոստումները զորս անտառապահը կը կրկնէր երթալէ առաջ, յիշեցնելով նաեւ իր երկու շուները որոնք կը շնչէին սեղանին տակ, եւ նորէն իր գռուզ մազերուն վրայ դնելով պետական ծառայութեան մէջ գտնուող անտառապահի քասքէթը։

Երբ ան ալ մեկնեցաւ, զառիվայրի խճերուն վրայ կառքի մը յամր, դժուարին թաւալումը լսուեցաւ։

—Վա՛յ, Պ. Րիվալը ըլլալու է, կը ճանչնամ իր ձին որ միշտ դանդաղ կը քալէ։ Դո՞ւք էք, տոքթոր։

—Այո, տիկին տ'Արժանթօն։

Էթիօլի բժիշկն էր որ, իր պտոյտէն ետ դառնալուն, կուգար լուր առնել իր առտուան փոքր հիւանդին վրայ։

—Այո. ես չըսի՞ որ ծանր կոտրածութիւն մըն է միայն... Բարեւ, տղաս։

Ճէք կը դիտէր այդ լայն խաղաղաբարոյ դէմքը, այդ փոքրիկ, գէր, կորաքամակ մարդը իր երկար րըտենկօտով որ կրունկները կը ծեծէր, իր ճերմակ խառնափնթոր մազերը, եւ այն ալեծուփ քալուածքը զոր առած էր իբրեւ վիրաբուժ քսան տարուան ծովային կեանքէն։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 6/18 ԱՊՐԻԼ, 1896

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆՆ Ի ՊԵՐԼԻՆ

ՊԱԼԱՏԱԿԱՆԻ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒՄԸ ՄԵՆԱՄԱՐՏԻ ՄԷՋ

Բոլոր Պերլին, նոյն իսկ բոլոր Գերմանիա, ուրիշ բանի վրայ չի խօսիր բայց եթէ երկու պալատականաց մենամարտին վրայ, որոյ հետեւանքն եղաւ անոնց միոյն մահը։ Երկար ատենէ ի վեր կը սպասուէր այս մենամարտին։ Երկու կողմն ընտանիքները գերագոյն ճիգեր թափեցին առաջքն առնելու համար, բայց Կայսեր բացակայութեան պահուն, մենամարտիկները կրցին տեղ մը առանձնանալ և զիրար զարնել։ Դէպքին պատմութիւնը զարմանալի կերպիւ երեւան կը բերէ Բրուսիոյ ազնուապետական բարձր դասակարգին մէջ տիրող բարքերը։

Երկու տարի առաջ Բրուսիոյ Արքունեաց արարողապետ Պ. ֆոն Քոցէ ամբաստանուեցաւ իբրեւ հեղինակ կամ ներշնչող անանուն նամակներուն որք կ'ուղղուէին Պերլինի Արքունիքն յաճախող ազնուապետական տիկիններուն, ամեն տեսակ գայթակղական բամբասանքներով լեցուն։ Գրողին Արքունեաց շատ մօտիկ ապրող մէկն ըլլալը լեզուէն կ'երեւէր, բայց գրուածներն այնքան զզուելի էին որ այն նամակներն ընդունող տիկնայք և անոնց պարագայք բնականապէս յուզուեցան։ Կայսրը, լսելով որ Պ. ֆոն Քոցէի վրայ կասկած կայ, հրամայեց որ անոր ազնուապետականի և պալատականի աստիճանին բնաւ չնայուի, այլ իբրեւ հասարակ մահկանացու դատի ենթարկուի և պատժուի։

Կայսերական բարեգէպ հրամանին համեմատ, Պ. ֆոն Քոցէ ձերբակալուեցաւ այն պահուն երբ կը պատրաստէր Պերլինի Էվանկելի մայր-եկեղեցւոյն հիմնարկէքի արարողութիւնն, ինն ամիս ընկերական շրջանակներէ դուրս ամօթաչար վիճակի մէջ մնալէն և նոյն միջոցին ժամանակ մ'ալ բանտարկուելէն ետքն, անմեղ հռչակեցաւ Զինուորական Ատեանէն, որոյ առջեւ դատուած էր իբրեւ նախկին սպայ, և դատը դռնփակ տեղի ունեցած էր՝ բարձր դասու ընտանիքներու պատուոյն վերաբերելուն համար։

Արդ, Գերմանիոյ մէջ բարձր դասուն պատուոյ օրէնսգիրքը կը պահանջէ որ զրպարտեալն անմեղ հռչակուելէն ետքը մենամարտի հրաւիրէ զրպարտիչը։ Հետեւապէս, Պ. ֆոն Քոցէ ի մենամարտ հրաւիրեց զՊառոն ֆոն Ռայշախ, անդամ Ֆրետերիկ կայսրուհւոյն արքունի պաշտօնէութեան։ Մենամարտը տեղի ունեցաւ Զատկի [illegible], և Պ. ֆոն Քոցէ թեթեւապէս վիրաւորուելով, հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։ Հետեւեալ առաւօտ ստացաւ Կայսեր խնդակցութիւնքն և ծաղիկներէ կազմեալ Զատկական հաւկիթ մը, նաև Կայսեր քրոջ Սաքս-Մայնինկէնի իշխանուհւոյն շնորհաւորութիւններն, որով յայն ընկերութեան իր կորուսեալ պատիւը վերստացաւ։ Ուրիշ ինն մենամարտ ևս ունէր մղել Պ. ֆոն Քոցէ, զրպարտիչները տասն հոգի ըլլալուն համար, և անխուսափելի էր որ անոնց միոյն մէջ զարնուէր մեռնէր։ Բայց Կայսեր հրամանաւ այն ամեն մենամարտք արգիլուեցան, և գործն հոն կանգ առաւ։

Բայց որպէս զի հրապարակային դատաստանաւ մը իր պատիւը միանգամ ընդ միշտ շտկէ և յետին տարակոյսներն անգամ փարատէ, Պ. ֆոն Քոցէ քաղաքային ատենի առջեւ դատ բացաւ իր ամենէն կատաղի զրպարտիչներէն Պ. ֆոն Շրատէրի դէմ, իրեն պէս նախկին սպայ, իրեն պէս պալատական պաշտօնատար, իրեն պէս արարողապետ։ Արդ, Բրուսիացի սպայի մը համար աններելի յանցանք կը սեպուի զինուորական ատեանը կեցած ժամանակ դիմել քաղաքային դատարան, և հասարակ մահկանացուներու դատաստանը գեր ի վեր սեպել զինուորականներու դատաստանէն։ Ուստի, զինուորական ատեանը նորէն գումարեցաւ, այս անգամ քննելու համար Պ. ֆոն Քոցէի զինուորականներու պատուոյն դէմ գործած յանցանքն, այն է՝ քաղաքային դատարան դիմելն։ Ետ երկար ձեւակերպութեանց, զինուորական ատեանն որոշեց որ Պ. ֆոն Քոցէ զրկուի իր զինուորական համազգեստէն, այսինքն՝ պատուաւոր մարդոց դասակարգէն դուրս նետուի։ Բայց Կայսրն, իբրեւ ի բնէ նախագահ, չհաստատեց զինուորական ատենին վճիռն, և շատացաւ լոկ ազդարարութիւն մը ղրկելով առ Պ. ֆոն Քոցէ։ Քաղաքային դատարանին առջեւ դատավարութիւնը տեղի չունեցաւ, բայց պատուոյ օրէնսգիրքը կը պահանջէր որ Պ. ֆոն Քոցէ այս անգամ ալ Պ. ֆոն Շրատէրի հետ մենամարտէր։ Քանի ամսէ ի վեր կ'ըսուէր թէ այս մենամարտ տեղի պիտի ունենար։ Խղճալի էր տեսնել Տիկ. ֆոն Քոցէի և Տիկ. ֆոն Շրատէրի կրած տառապանքն և քաշած չարչարանքը՝ զանոնք համոզելու որ ետ կենան այսպիսի ողբալի որոշումէ մը, որուն ժամուանդ տեղի չի կար, քանի որ խնդիրն արդէն պարզուած էր զինուորական ատենին առջեւ, ու յետոյ մենամարտ մ'ալ ամեն կողմն պատիւը վերահաստատած լմնցած էր։ Բայց Բրուսիոյ զինուորականաց պատուոյ օրէնսգիրքը շատ խիստ է այնպիսի կէտերու վրայ որք պարզապէս ծիծաղելի կ'երեւին ուրիշ ոչ նուազ պատուաւոր ընկերութեանց և հասարակութեանց մէջ։ Այլ քանի որ այն միջավայրին մէջ պիտի ապրէին Պ. ֆոն Քոցէ և Պ. ֆոն Շրատէր, ուրիշ բան չէին կրնար ընել բայց եթէ մենամարտի որոշման վրայ հաստատ կենալ։

Մնաց որ, մենամարտին պայմաններն ալ այնքան խիստ էին որ յայտնի կ'երեւէր թէ իրենց միոյն կամ երկուքին մէկէն մահն որոշուած էր իրենց մէջ։ Իրարմէ տասն քայլ միայն հեռի պիտի կենային, և երրորդի մը հրամանին վրայ ատրճանակով կրակն սկսելով, պիտի շարունակէին կրակը մինչեւ որ իրենցմէ մին զարնուէր և մենամարտելու բացարձակ անկարող ըլլար։ Երկուստեք մէկ մէկ գնտակ միայն արձակուեցաւ։ Բայց Քոցէի գնտակը գնաց մտաւ Շրատէրի փորին մէջ։ Վիրաւորուած մարդը մարած վիճակի մէջ հիւանդանոց տարուեցաւ, և հոն հետեւեալ օրն հոգին աւանդեց։

Իբրեւ հետեւանք այս ողբերգութեան, Պ. ֆոն Քոցէ, փոխանակ ալ պատուաւոր մարդ սեպուելու, նորէն բանտ պիտի մտնէ, այս անգամ բերդի մը մէջ փակուելով։ Պատժական օրէնքն (որոյ տրամադրութեանց ականջ չի կախեր զինուորական պատուոյ օրէնսգիրքը) կը պահանջէ որ վկայներն ևս բերդարգելութեան դատապարտուին։ Բայց ժամանակ մը ետքը ներում շնորհելը Կայսեր ձեռքն է միշտ։

Վօսիչէ Ցայթունկ պարկեշտ և շնորհքով լրագիրն, որ այսպիսի խնդիրներու մէջ շատ հեղ ողջմտութեան ձայնը լսելի կ'ընէ, Պերլինի բարձր դասու ընկերութեան ողբալի փոքրամտութեան կարծիքն յայտնելով, ցաւ կը յայտնէ որ այս արիւնալի դէպքին առաջքն առնուած չէր։ «Ե՞րբ պիտի վերջանայ Քոցէի այս գժրախտ գործը։ Ուրիշ զոհեր ալ պիտի ըլլա՞ն դեռ։ Եւ այս մենամարտով ի՞նչ բան հաստատուեցաւ։ Կռուողներէն մի՞ն իրաւունք ունէր եղեր և միւսն անիրաւ է եղեր։ Ո՞ր կողմն էր իրաւունքն, սպանողի՞ն թէ սպանուողին։ Ինչո՞ւ համար մեր այս բարձր պաշտօնեայք օրէնքն եղծանեն, երբ ամեն կողմէ հրաւէր կ'ուղղենք ժողովրդական դասակարգերուն՝ կրօնը, բարոյականն և կարգապահութիւնն յարգելու։»

Քաղաքական կացութիւն

ՍՊԱՆԻՈՅ մէջ խորհրդարանական ընդհանուր ընտրութիւնք կատարեցան։ Թէև արդիւնքը տակաւին պաշտօնապէս չհրատարակուեցաւ, բայց կ'երեւի թէ այժմեան պահպանողական նախարարութիւնն իշխանութեան վրայ պիտի մնայ։ Ընտրուած նոր երեսփոխաններուն մէջ է Զօր. Ֆրանսուա Պուրպոն, թեկնածու Ֆրանսայի գահուն (Պուրպոնեանց սպանիական ճիւղէն), որ ընտրեցաւ ի Կրասիա (Պարսելոնայի արուարձան մը)։

Ի ՍՈՒՏԱՆ.— Եգիպտական իշխանութիւնք շատ գոհ մնացին տեսնելով որ այս անգամ բոլոր Սուտանցիք չեն ընդդիմանար եգիպտական արշաւանքին, այլ առաջ եգիպտական յառաջխաղացութեան ընդդիմացող կարգ մը Սուտանցի ցեղեր, ընդ որս Համէնտօվաներու հզօր ցեղն, Օսման Տիկնայի և Խալիֆայի Էմիրին դէմ դարձած են, և Եգիպտացիներուն ոյժ կուտան։ Օսման Տիկնա 200 ձիաւորով և 500 հետեւակով յարձակեցաւ Օմար Թիթա ցեղապետին վրայ, որ Եգիպտացւոց կողմը կը բռնէ։ Թիթայի զօրքերը սաստիկ հրացանաձգութեամբ դէմ դրին, և Օսման Տիկնա բաւական մեռելներ տալով ետ դառնալ հարկադրեցաւ։ Սուաքինի կողմերն ալ կ'երեւին Օսման Տիկնայի զօրքերը, բայց պահպան զօրաց յարձակման դէմ չեն դներ և դէպ ի Նեղոս կը քաշուին։ Սուտանցիք հիմակ իրենց ոյժն երեք կէտի վրայ բաժնած են, դէպ ի Քասալա (Հապէշստան), դէպ ի Սուաքին (Կարմիր ծով) և դէպ ի Տոնկոլա (Նեղոս)։

ՄԱՏԱՊԷԼԷՆՆԵՐՈՒՆ ապստամբութիւնը կը շարունակուի։ Անգլ. Ինքնավար Ընկերութիւնը տակաւին կանոնաւոր մեծ ոյժ մը չկրցաւ հանել ապստամբներուն դէմ. որովհետեւ Տքթ. Ճէյմսընի 700ի չափ կանոնաւոր զօրքով անձնատուր ըլլալէն ի վեր, Ընկերութեան զինուորական ոյժը քայքայուած վիճակի մէջ է։ Պրանս հարիւրապետը Պուլուվայօ մայրաքաղաքէն ճամբայ ելաւ 130 զինուորով և Մաքսիմ թնդանօթով մը, բայց քանի մը ժամ անդին պաշարուեցաւ Մատապէլէններէն։ Անգլիացիք քառակուսի մը կազմելով, անոր մէջ ամրացան։ Սաստիկ հրացանաձգութիւն մը սկսաւ։ Բայց Անգլիացւոց փամփուշտ հատաւ։ Մատապէլէններն աղէկ նշան կ'առնէին Մարթինիներով, մանաւանդ Մաքսիմ թնդանօթին վրայ կրակ տեղացնելով, մինչեւ որ անգործածելի ըրին զայն։ Վերջապէս, Պրանս հարիւրապետն ետ դարձաւ դէպ ի Պուլուվայօ, և նոր օգնութեան սպասելով յարձակողական պիտի սկսէր։ Ի լրումն չարեաց, Պ. Սիսիլ Ռոտս հիւանդացաւ։ Մարդուն բախտը բոլորովին դարձեր է։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՍԻՈՅ

Արդէն բացատրեցինք թէ Ռուսիա կը բարեփոխէ իր դրամական դրութիւն, և դարաւոր թղթադրամին տակաւ կը յաջորդէ մետաղադրամը։ Այս պահուս Հիւսիսային մեծ Տէրութիւնը Ֆրանսայէն կ'ընդունի երեք միլիոն անգլ. ոսկիի արժէքով արծաթ բուլլ, որ Ֆրանսական փողերանոցին մէջ կոխուած է և մաս առ մաս Տէօնքերքէ ճամբայ կը հանուի դէպի Քրոնշդատ և Փեդերսպուրկ, Հըլ (Անգլիա) ճամբով։ Մետաղադրամի այս ահագին զանգուածը կը ստացուի 100 հազարական ոսկւոյ մասնաւճարով։ Նոյն գումար ի Փարիզ Փողերանոցի զրահապատ գանձարանէն դուրս կը հանուի պահակներու հսկողութեան ներքեւ, ու կը դրուի երկաթուղւոյ մասնաւոր կառքերու մէջ, որոյմէ հինգ հատը պէտք կ'ըլլայ՝ 100,000 անգլ. ոսկիի արժէքով արծաթ բուլլ տանելու համար։ Փարիզէ ոստիկան-պաշտօնակալներ կը հետեւին թանկագին բեռին, և «արծաթեայ կառախմբին» Տէօնքերք հասնելուն, տեղային ոստիկանութեան պաշտօնեաներ և ոստիկան-զինուորներ՝ համակ աչք և ականջ կտրած՝ կը հսկեն որ կասկածելի մարդիկ չմօտենան, և հոգ կը տանին որ կառախմբէն ուղղակի տարուին շոգենաւին այն ամրացեալ կողմն ուր կը պահուին, մինչեւ որ յանձնուին Հըլի անգլ. շոգենաւն որ Ռուսիա փոխադրելու պաշտօնն ունի։

Անցեալ Դշ. Փարիզէ հասած արծաթ բուլլի բեռը բաղկացած էր 330 արկղէ, որոց վրայ չորսական կնիք կան։ Բազմութիւնն անօթի աչքերով կը դիտէր արծաթին փոխադրութիւնն ի շոգենաւ, և դիտող Ֆրանսացիներն իրենց կարծիքը կը փոխանակէին անոնց պարունակութեան նկատմամբ։ Մէկը կ'ըսէր թէ «Ասիկա Ցարին համար դրկուած դրամ է, զոր գաղղիական առատաձեռն ազգն անոր կը նուիրէ»։ — «Ապուշին մէկն ես», ըսաւ անոր բարեկամ մը, որ բացատրեց թէ այս դրամը Ցարն ինք ապսպրած է որպէս զի իր թագադրութեան առթիւ ժողովրդեան տրուի իբրեւ յիշատակ այն մեծ դէպքին։ Պալատական պաշտօնեաներ այն դրամը կառքին բարձունքէն կը նետեն ժողովրդեան»։—«Անանկ է երթանք մենք ալ ժողվենք» պատասխանեց նաւահանգստի բանուոր մը, որուն կ'երեւի թէ բերանն ջրած է երկարատեւ գործադուլէն։

Ծովահէններու օրով, այս գաղղիական նաւ. որ Հըլ կ'երթայ և անգլ. շոգենաւն որ Հըլէ Քրոնշդատ պիտի երթայ՝ ի՜նչ գեղեցիկ հրապոյր մը պիտի ըլլային ծովահէններուն համար, որք ճշմարիտ պատերազմ մը պիտի մղէին անոնց տիրանալու համար, և հետեւապէս պէտք պիտի ըլլար որ պատերազմական նաւեր ընկերակցին՝ ի պաշտպանութիւն ոսկեբարձ նաւերուն։ Բայց հիմակ ապահովութիւն կը տիրէ ծովերուն վրայ, քաղաքակրթութեան շրջանակին մէջ գոնէ, ի բաց առեալ գուցէ Մարոքի ծովեզերքն, որ տակաւին ընդոստ կը գտնուի արեւմտեան քաղաքակրթութեան դէմ։

ՕԼԻՄՊԵԱՆ ԽԱՂԵՐԸ

Գէորգիոս թագաւոր այս կիրակի արքայական պալատան մէջ հացկերոյթ տուաւ ի պատիւ այն օտարազգեաց և յունաց որք Ոլիմպեան զանազան խաղերուն մէջ մրցանակի արժանացած են։ Մրցանակաբաշխութիւնն Դշ. կատարեցաւ։ Նոյն երեկոյ խաղերը վերջացան, և Ոլիմպեան մրցմունք փակուած հռչակեցան։

Վերջին մրցումներուն մէջ, գերման ըմբիշ Պ. Շուման պառկեցուց զՊ. Ցիթաս հելլէն ըմբիշը։ Լողալու մրցման մէջ ալ, հունգարացի Պ. Հայոս յաղթեց իր քսան մրցակիցներուն՝ մինչեւ 1,200 մեթր լողալով։ Հեծելանիւի մրցման մէջ, Հելլէնք շահեցան Մարաթոնէ Աթէնքի արշաւն։

Հացկերոյթին առթիւ, Թագաւորը բաժակ առաջարկեց Աղեքսանդրիոյ յոյն վաճառական Պ. Եօրկի Ավէրոֆի կենաց, որոյ առատաձեռնութեան շնորհիւ կարելի եղած էր վերականգնել զՀամաթենեան Սդատիոն։ Յիշեց նաև գահաժառանգին և անոր երկու եղբայրներուն անդուլ աշխատանքն ի յաջողութիւն սոյն միջազգային մրցմանց, որք քսան երկու դար առաջուան Աթէնքի կազմակերպած խաղերը կը յիշեցնեն, յորժամ ամեն կողմ կռիւ կը դադրէր, և ամեն ցեղեր ու ազգեր հիւրընկալ Աթէնքի հովանւոյն ներքեւ պահ մը կը մոռնային միջազգային վէճերը։ Թագաւորն յոյս յայտնեց որ օտար ըմբիշներն ամեն կողմ պիտի հռչակեն Ոլիմպեան մրցումներուն յաջողութիւնն և Յունաստանի զարգացումն, որոյ շնորհիւ արդի Հելլէնք կը յուսան թէ անարժան սերունդ մը չեն իրենց մեծանուն նախնեաց։

Ոլիմպեան խաղերուն նախկին նկարագիրն յիշեցնող պարագայ մ'ալ սա եղաւ որ Մակեդոնացի և Պուլկարիացի վեց Պուլկար ըմբիշք եկան Աթէնք, և սիրալիր ընդունելութիւն գտնելով հելլէն [illegible], մասնակցեցան զանազան մրցումներուն։

ՌՈՒՍԻՈՅ մայր-կայսրուհին երկրորդ անգամ ըլլալով վեհ. Վիքթորիա թագուհւոյն այցելեց իր պանդոկին մէջ ի Սիմիէզ։

ՇԻՃՈՒԿՈՎ ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒՄ

Բրոֆ. Լանկէրհանզի որդւոյն մարմնոյն վրայ կատարուած պաշտօնական քննութեամբ ապացուցուեցաւ թէ կեղծամաշկի դէղը ներարկելու եղանակին մէջ ոչ և է սխալ գործած չէր հիւանդին հայրն ինք։ Բայց թէ ուղղապէս ո՞րն եղած էր պատճառ տղուն մահուան, բժիշկներն համամիտ չեն։ Կարծիք մը կայ թէ ներարկեալ շիճուկը չափէն աւելի սաստ ֆէնիք կը պարունակէր։ Բժիշկներուն մեծամասնութիւնը կ'ըսէ թէ մէկ ձախողուածի պատճառաւ պէտք չէ դատապարտել շիճուկն, երբ շատ մը մանկանց կեանքն անով ազատուած է։

Ի ՊԵՐԼԻՆ.—Երեկի սուրհանդակաւ առնուած լրագիրք կը նկարագրեն թէ Պ. ֆոն Քոցէի հետ իր մենամարտին մէջ զարնուած Պ. ֆոն Շրատէրի սոսկալի տանջանքներով մեռաւ։ Գնտակը գացած մխուած էր ողնայարին մօտ, և թող թէ գտնել և հանել անկարելի էր, խեղճ հոգեվարին ցաւերն ամոքելն անգամ անկարելի եղաւ։ Զի անսովոր քանակութեամբ մորֆին կը տրուէր, զոր ստամոքսը չէր ընդունէր, և մարդն ետ տալու համար ցնցուելուն պատճառաւ, աղիքին վիրակապը կը քաղուէր։ Գնտակը փորը ծակած էր, և աղիքը դուրս չթափելու համար մեծ խնամով կապած էին վիրաբոյժները, բայց մարմնոյն անհեղի գալարումներուն և ցնցումներուն պատճառաւ, վիրակապը տեղը չէր կենար։ Այն քանի մը վայրկեանի միջոցին ուր խելքը գլուխն եկաւ, Պ. Շրատէր խորին երախտագիտութիւն յայտնեց իր կնոջ և իր ազգականներուն որք այնքան աշխատեր էին աղետալի ընդհարման առաջքն առնելու համար. և քանիցս թախանձելով խոստում կորզեց իր միակ մանչ զաւկէն որ չմենամարտի Պ. ֆոն Քոցէի հետ. զի երիտասարդ Շրատէր կ'ըսէր թէ իր հօր վրէժը պիտի լուծէ։ Խեղճ մարդը 48 տարու էր, և թողուց այրի կին մը և մէկ մանչ և երկու աղջիկ զաւակ։ Պ. ֆոն Շրատէր առաջին կարգի նշան առնող մ'էր։ Բայց քանի որ հեռաւորութիւնը 10 քայլ էր միայն, նշանառութեան մեծ վարպետ մ'ըլլալու պէտք չունեցաւ Պ. ֆոն Քոցէ՝ մահացու հարուած մը տալու համար իր հակառակորդին, որուն հետ հաշտուելու փորձեր ըրաւ մենամարտէն ետքը, բայց զարնուած մարդն ինքզինք չզգաց այնքան որ կարենար խօսակցիլ անոր հետ։

ՓՈՇԻԻ ՄՐՐԻԿ.—Մելպուրնէ (Աւստրալիա) կը հեռագրուի թէ փոշիի սոսկալի մրրիկ մը պատահեցաւ ի Պրոքըն Հիլ։ 20 վայրկեան միջոց արեւը խաւարեցաւ փոշիին խտութենէն, քաղաքը մութի մէջ մնաց, և անց ու դարձ և ամեն գործառնութիւնք դադրեցան։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՎԻԵՆՆԱ, 17 Ապր.—Աւստրօ-Հունգարական նախարարական խորհրդոյ մը նախագահեց Ֆրանց Եօզէֆ Թագաւոր-Կայսր։ Պատուիրակութիւնք մայիսի վերջը պիտի գումարուին։ Պատերազմական նախարարին համար կ'ըսուի թէ հրաժարեր է, և թէ Դալմաթիոյ կուսակալ Պ. Տավիտ անոր պիտի յաջորդէ։

ԹՈՒԼ.—Պ. Ֆէլիքս Ֆօռ կը շարունակէ արեւելեան բերդերը պտըտիլ, և ներկայ կ'ըլլայ բերդային ռազմափորձերու։

ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Տասն-տասներկու տարիէ ի վեր փաստաբան Մելիքեան Գարեգին Էֆէնտիի գրասենեակը՝ ամեն տեսակ դատերու վերաբերեալ գրաւոր գործերու մէջ ծառայած եմ և այդչափ տարիներու մէջ իմ ստացած բազմատեսակ փորձառութեանցս շնորհիւ՝ փաստաբանութեան մէջ գործնական կերպով յառաջանալու փափաքանօք՝ փաստաբանական գրասենեակ մը հաստատեցի ի Պոլիս Պաղճէ-Գաբու Բասիմ Փաշա խան թիւ 8։

Արդ, կը ծանուցանեմ դատի տէրերուն թէ ամենայն ուղղամտութեամբ պիտի կատարեմ դատական ամեն տեսակ գրութեանց խմբագրութիւնները և յանձն պիտի առնեմ Հուգուգի, Առեւտրական ու Պատժական գործոց վերաբերեալ դատեր ինչպէս նաև դատերու և Շէրիի յատուկ գործառնութիւններ։ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ԹԱՍՄԱՃԵԱՆ

509 4—10

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ Անգլիերէնէ թարգմանուած, 283 էջէ բաղկացեալ, երիտասարդները գործնական կենաց մէջ առաջնորդելու համար պատրաստուած գիրք մը։ Գինն է պարզ լաթակազմինը 6 դահ. եւ ոսկեզօծ ընտիր լաթակազմինը՝ 9 դահեկան։ Կը ծախուի Ֆինճանճըլար Եօգուշու, Ամերիգան Խանի գրատունը։ 2—3

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ըստ խնդրանաց թաղիս բնակիչներէն Խորասանճեան ընտանեաց, յառաջիկայ կիրակէ, 7 Ապրիլ, Արժ. Տէր Ներսէս վարդապետ Տ. Բարթուղիմէոսեան հրաւիրեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել ի Ս. Եկեղեցւոյ թաղիս, ի հանգիստ հոգւոց Ալիքսան էֆ. Խորասանճեանի և կողակցին նորա Տիկին Բերուզի Խորասանճեանի։

Ի դիմաց Թաղական խորհրդոյ
Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ Պէշիկթաշի
Ատենադպիր Ատենապետ
Ն. ՏԻՒՋԵՆՃԵԱՆ ՏՐԴԱՏ ՏԱՏԵԱՆ
5 Ապրիլ 1896 Պէշիկթաշ

Թաղական Խորհուրդս պատիւ ունի ծանուցանել Մեծարգոյ հասարակութեան թէ վաղը կիրակէ, Ապրիլ 7, գիւղիս Ս. եկեղեցւոյ տօնախմբութեան օրն ըլլալով, քարոզիչ Գեր. Տ. Եղիկ եպիսկոպոս Ապահունի հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ հայ ժողովրդեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խոր. Խասգիւղի
Վ. Ատենադպիր Ատենապետ
ՊՕՂՈՍ Գ. ՔԷՐԷՍՏԷՃԵԱՆ ԵՂԻԱ ՇԱՀԳԻԶ
Խասգիւղ, 3 Ապրիլ 96

Ս. Երուսաղէմայ Պատրիարքական Փոխանորդի օգնական Արժ. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Երէցեան հրաւիրեալ է վաղը Աշխարհամատրան կիրակէ օրն, Ապրիլ 7, Ս. Եկեղեցւոյս մէջ յատուկ Ս. Պատարագ մատուցանել ի հանգիստ հոգւոյն ննջեցելոց՝ թաղիս Ս. եկեղեցւոյ և ազգային երկսեռ վարժարանաց կառուցման, վերաշինութեան և նորոգման սատարողաց և նուիրատուաց։

Ի դիմաց Թաղ. Խոր. Կէտիկ-Փաշայի
Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. ԳՈՐԵԱՆ Ա. ԹՆԿՐԵԱՆ
Կէտիկ-Փաշա, 4 Ապրիլ 96

Ինչպէս արդէն անցեալները ծանուցինք, Բարիզի բժշկական հայ ուսանողութեան պատուաբեր ներկայացուցիչներէն Տօքթօր Ստեփան Ունճեան ստացած էր իր բժշկական վկայականը։ Այս երիտասարդ բնիկ Պոլսեցի է, և կայս. բժշկական վարժարանն հինգ տարի յաճախելէ յետոյ, Բարիզ գացած էր իր ուսումը կատարելագործելու։ Հետեւած է ֆրանսացի մեծանուն բժիշկ Տիէօլաֆուայի ինչպէս նաև բրոֆէսօր Ֆուռնիէի դասախօսութեանց։ Անցեալ յունուար ամսուն, Պ. Ունճեան, ի ներկայութեան Տօքթօր Ֆուռնիէի, Տօքթ. Բոյէնի և այլոց, կարդացեր է իր թէզը և կատարեալ գոհունակութեան արժանանալով ստացեր է փայլուն վկայական մը։

Տիկին Մատաթեանց կը ծանուցանէ մեզ թէ վաղը, կիրակի, առաւօտեան ժամերգութենէն ետք, Բերայի աղջկանց արհեստագիտական վարժարանին մէջ տեղի պիտի ունենայ Դ. Ցուցահանդէս, ուր առաջին անգամ ըլլալով ի տես պիտի դրուին տղայոց համար ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ և աշակերտուհիներուն պատրաստած ԽՄՈՐԵՂԷՆՆԵՐԸ։

Ի ՆՊԱՍՏ
ԳԱՒԱՌԱՑԻ ԱՂՔԱՏ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

Ուսուցիչ Պ. էֆ. Կարապետեան նուիրեց 181 օրինակ Թուրքերէն դասագիրք, ձեռամբ Յ. Գ. Փալօգաչեանի։

Արժ. Տ. Խոթ վրդ. Մարգարեան՝ նուիրեց 30 դրուշ, նոյնին ձեռամբ։

Ուսուցիչ Վրոյր էֆ. Արշարունի նուիրեց 14 կտոր զանազան գրքեր, Լեւոն էֆ. Զատիկեան՝ 14 կտոր։ Սամաթիոյ Սահակեան վարժարանի ուսումնարանի աշակերտք իրենց ուսուցիչ Միհրան էֆ. Աչճեանի ձեռամբ նուիրեցին 355 կտոր գործածուած զանազան դասագրքեր և 67 կտոր պատռուած և պակաս գրքեր։ Սոյն գրքեր յանձնուած են Մարգարեան գրատունը։

Ս. Թ. էֆ. Բռուտեան Խմբագրատունս ղրկած է ինը կտոր զանազան գիրքեր, նոյնպէս 80ի չափ զանազան գործածուած դասագրքեր Լեւոն էֆ. Խաժէրեանի և Գէորգ էֆ. Զէյչէեանի կողմէ։

Իւսկիւտարէն, Ք. Յ. Յովակիմեան էֆ. ղրկած է խմբագրութեանս 25 դպրոցական դասագիրք։

Պարտիզակէն, Կ. Կերեսանեան էֆ. Խմբագրութեանս ղրկած է 13 կտոր դասագիրք, նոյն նպատակին համար։

Դարձեալ կը խնդրուի ազնիւ նուիրատուներէն՝ պակաս և պատռուած գրքեր չը ղրկել, որովհետեւ բանի մը չեն ծառայեր և պարապ յոգնութիւն կը պատճառեն, նաև աւելորդ ծախք։

ԵՐԵՔ ՆՈՐԱԾԻՆՆԵՐՈՒՆ
ԲՆԱԿԱՐԱՆԻ ՎԱՐՁՔԸ

«Հայ արհեստաւոր մը» ղրկեց մեզ իր առանձնած բաժինը, մէկ մէճիտ, ի հաշիւ ապրիլ ամսուան վարձքին։

ՆՈՐ ԳՐՔԵՐ

ՉՕԳԱՆԵԱՆ.— Դուրեանի կենսագրութիւնը։
ՊԱՐՈՆԵԱՆ.— Ջոջերը, Ձեռատետրը, Մուրացկանները։
ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ.— Քննական Պատմութիւնը 4 հատ.
ՊԱԼԱՍԱՆԵԱՆ.— Պատմութիւնը։
Զանազան ֆրանսերէն գրքեր, կանխիկ եւ ապառիկ պայմաններով։

Դիմել Մկրտիչ Եաճընզարի ի Տ. յիրժէն Խան, Գալաթա։ 2—3

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին գնաց նոյն մզկիթը և ուրբաթու աղօթքը հոն կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Հանրային Պարտուց վարչական ժողովոյ նախագահ Պ. Վինսընդ Քայլըրթ՝ իր երկու ընկերներով, Էտիրնէի աւստրիական հիւպատոս Պ. Վիներ, Ֆրանսայի դեր-գնդապետ Պ. տը Ֆոռմ ու հարիւրապետ Պ. Պառխսա, ֆրանսական դեսպանատան պահականաւէն քսան նաւազներ, գերմանացի վաթսուն զբօսաշրջիկներ, որք գերմանական Պոլէֆ զբօսանաւով մայրաքաղաքս եկած են, և հարիւրէ աւելի օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սեննէկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Վեհ. Սուլթանի սենեկապետներէն Իզզէթ պէյ, որ միանգամայն կը պահէ իր այդ պաշտօնը։

ԼՕՂՕՖԷԹ ՊԷՅ,—Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ Արիսթարքի Լօղօֆէթ պէյ հիւանդ է, յատուկ պաշտօնեայ մը ղրկել տուաւ անոր բնակարանն՝ ի Եէնիքիւղ եւ ողջութիւնը հարցնել տուաւ։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱԳԱՒՈՐԸ.—Սերպիոյ Աղեքսանդր Թագաւորը, որ այժմ Աթէնք կը գտնուի, պիտի այցելէ նաև Բրէվէզայի, Տուրաճի և Ավլոնիայի նաւահանգիստները։

ԷՏԻՐՆԷԻ արքունի կալուածոց տնօրէն անուանեցաւ Պրուսայի արքունի կալուածոց վարչութեան անտառաց քննիչ Գէորգ էֆէնտի։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ Ապրիլ 4ին նոյն քաղաքը ժամաներ է։

ՏԻԿԻՆ ՆԷԼԻՏՕՖ, ռուսական դեսպանին կինը, որ Փարիզ գնաց, անկից Բեդրսպուրկ պիտի երթայ։ Տիկին Նէլիտօֆ, որ Ցարուհւոյն պատուակալ տիկիններէն է, ներկայ պիտի գտնուի Ցարին թագադրութեան հանդէսին։

Պ. ՏԸ ԿԻԷՉԼ, զինուորական կցորդ աւստրիական դեսպանատան, երէկ Աղեքսանդրիա ուղեւորեցաւ։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ առաւօտ տեղի ունեցաւ սերպիական դեսպան Պ. Վլատան Եօրկէվիչի որդւոյն՝ Պ. Լիւպօմիր Եօրկէվիչի յուղարկաւորութիւնը՝ ռուսական հիւանդանոցին մատրան մէջ ի Բանկալթի։ Դագաղը ծածկուած էր բազմաթիւ պսակներով և երկու կողմը կեցած էին սերպիական վարժարանին աշակերտք։ Ներկայից մէջ կը նշմարուէին կայս. պալատան արարողապետի օգնականներէն Ապտիւլքէրիմ պէյ ինչպէս նաև ֆրանսական, ռուսական, աւստրիական, հելլենական, հոլանտական, շուէտական ու սպանիական դեսպանք, Պուլկարիոյ ու Սեւ Լեռան գործակատարք եւայլն։ Նոյնպէս Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին թարգմանք և Հայոց ու Յունաց Պատրիարքարաններու և Պուլկարաց Էկզարքարանին Փոխանորդները։

Եկեղեցական արարողութիւններէն յետոյ մարմինն ամփոփուեցաւ Շիշլիի յունաց գերեզմանատան մէջ։

* *

Խարիճիյէի արարողապետ Իպրահիմ պէյ սերպիական դեսպանատունը գնաց և յանուն Վեհ. Սուլթանին, ցաւակցութիւն յայտնեց առ Պ. Վլատան Եօրկէվիչ։

ԱՍՏՈՒԱԾԱՄՕՐ ՏՈՒՆԸ.— Հռոմէն կը գրեն թէ, կրօն. Մօնիքլէօ, տեղւոյն ֆրանսական Սեմինարիին տնօրէն Տ. Էօթիւ, Արեւելքի մէջ կատարած իր ուղեւորութեանը պահուն գտեր է աւերակներն այն տան, ուր Ս. Կոյսն և Յովհաննէս Առաքեալ բնակած էին Քրիստոսի համբարձումէն յետոյ։ Այդ տուն ոչ թէ Երուսաղէմի մէջ այլ Եփեսոսէն (Այասլուղ, Այասուլուք) երեք մղոն հեռու կը գտնուի։ Ս. Պապն և կարդինալք կը շահագրգռին այդ գիւտին։

Յովհաննէս Աւետարանիչ, որ Փոքր Ասիոյ մէջ քարոզեց, Եփեսոսի առաջին եպիսկոպոսն եղաւ, ուր գրեց իր Աւետարանը։ Ս. Կոյսն ալ այդ քաղաքին մէջ մեռաւ։

ԻԶՄԻՐԻ անգլիական հիւպատոսարանին թարգման կարգուեցաւ Պ. Բարբարաքիս, փոխանակ հանգուցեալ Մկրտիչ էֆէնտի Խումարեանի։

ՔՈԼԵՐԱ.— Աղեքսանդրիոյ մէջ երկուշաբթի օրը քոլերայէ մէկ դէպք պատահեցաւ։ Երեքշաբթի ոչինչ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Անցեալ իրիկունը պատահած երկրաշարժի ցնցումն աւելի սաստիկ կերպով զգացուեր է նաև Փոքր Ասիոյ հիւսիսային արեւմտեան մասին մէջ։ Մինչեւ հիմա եկած տեղեկութեանց նայելով այդ ցնցումը զգացուեր է նաև Գարա Պիղայի, Քէմէրի, Իզմիրի, Սալիհլիի, Տէմիրճի, Եէնիշէհրի, Զաթալճայի և Իզմիտի մէջ։

Ապրիլ 1էն 3ի գիշերն Սէլանիկի Իզվօրօ տեղւոյն մէջ երեք ցնցումներ զգացուեր են։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ Լիկոտէ անուն տեղը Ալայ Ուրբալը գիւղը, բնակչաց մեծ մասը եկեղեցին եղած պահուն, երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուելով, ժողովուրդն սկսեր է դուրս խուժել: Ցնցումները մէկ քանի անգամ չարունակուեր են՝ երբեմն ստորերկրեայ որոտումներով:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվին եղբայրը՝ Մէհմէտ Ալի փաշա անցեալ երեքշաբթի օր Փարիզ ժամանեց:

ԴԱՏԱԿԱՆ ՔՆՆԻՉՔ.—Էտիրնէի նահանգին դատական քննիչ Ճէմալ պէյ ու Բաշքալ էֆէնտի Ռոտոսթօ գացեր և տեղւոյն դատարանաց նկատմամբ քննութիւններ կատարելէ յետոյ, Էտիրնէ վերադարձեր են:

ՌՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց քննիչ յանձնաժողովն, առջի օրը, Մանասդրէն ճամբայ ելեր է՝ նահանգին իրաւասութեանը ենթարկեալ գաւառաց մէջ քննութիւններ կատարելու համար:

ԽԱՂԻ ԹՈՒՂԹԵՐ.—Պոլսոփաթի օսմանեան նախորդ հիւպատոս Սեբրաքի էֆէնտի Ֆիլօքսէնիտիս, ծրագիր մը մատուցանելով կայս. կառավարութեան՝ պիտի առաջարկէ խաղի թուղթերը մենավաճառի վերածել:

ՄԱՐԴԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ. — Պանկիրէի մէջ ոստիկանութեան կողմէ սկսած է ի գործ դրուիլ մարդաչափական դրութիւնը, որ է ոճրագործներու գանկը և մարմնոյն միւս անդամները չափել: Մինչեւ հիմա ութ հարիւր բանտարկեալներ այդ դրութեան ենթարկուած են յատուկ պաշտօնէից կողմէ, որք ամեն օր կը գործեն ոստիկանութեան պաշտօնատան մէջ:

ՍԸՎԱԶԻ նահանգին ոստիկանութեան երկրորդ գումարտակը կարգուած է Իսհագ Նէճամի պէյ, որ այսօր իր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի:

ԹԷՀՐԱՆԻ աւստրիական դեսպան Պ. Սեբրգի, երէկ, Քէօսթէնճէէն մայրաքաղաքս ժամանեց:

ՀԱՆՔ.—Սկիւպի մէջ գտնուած Քրոմի հանքի մը շահագործման համար 60 տարուան մենաշնորհ տրուեցաւ Մուսթաֆա Շիւքրի պէյի:

ԱՅՏԸՆԻ նահանգին մէջ տիրող սաստիկ ցուրտէն Նիֆի, Մաղնիսա, Ուրլա, Աքհիսար և այլ տեղերու մէջ այգիները մեծապէս վնասուեր են, որովհետեւ օդերը ժամանակ մը աղէկ գացած ըլլալով որթատունկերը բացած և ծառերն ալ ծաղկած էին:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ.—Իզմիրի առեւտրական հրապարակին վրայ առնուած տեղեկութեանց նայելով, անցեալ շաբթու ցորենի վրայ քիչ գործ եղեր է, պատրաստ կայ 16,000 քիլէ: Գարիէն պատրաստ կայ 170,000 քիլէ: 200 պարկ սուսամ ծախուելով պատրաստ կայ 400 պարկ: 1,400 կենդինար ձէթ ծախուած է. պատրաստ կայ 600 պարկ: 15,000 կենդինար խողկաղին ծախուեր է: 10,900 կենդինար չամիչ վաճառուեր է: Այս տարի Սուլթանիյէ չամիչէն ընդամենը 440,000 կենդինար Իզմիր տարուելով, 439,000ը ծախուեր են: Մթերանոցներուն մէջ մնացած է 5,000 կենդինար:

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻԻ նահանգին մէջ, ելմտական անցեալ տարւոյն, 16,483 ծնունդներ և 8886 մահեր պատահեր են, որով 7597 ծնունդ աւելի եղած է:

ՈՉԽԱՐԱՑ ՏՈՒՐՔ.—Էտիրնէի մէջ այս տարի 2,621,024 ոչխար ու այծ արձանագրուած են, որոց տուրքը կը հասնի 13,092,855 ղրուշի՝ անցեալ տարուընէ 541,625 ղրուշ աւելի:

—Գասթէմունիի մէջ այդ տուրք 3,163,870 ղրուշ արտադրած է՝ անցեալ տարիէն 202,391 ղրուշ աւելի:

ՍԷԼԱՆԻԿԻ նահանգին ընդհանուր տուրքերէն, ելմտական անցեալ տարւոյն, 31,362,208 ղրուշ գանձուած է:

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.—Թիֆլիսէի ծերանոցին Թաղին մէջ Թուրք կին մը կապրի, որ հարիւր երեսունըհինգ տարեկան է:

Էյուպի մէջ Գասըմ անուն սեւամորթ մարդ մը կայ, որ հարիւր քսանըհինգ տարեկան է և կը պահէ իր ֆիզիքական ու բարոյական կարողութիւնները:

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ատենի պատժական ճիւղը, առջի օրը, վաւերացուց նախնական դատարանի երկու վճռագրերն, որոց մին երեք ամսուան բանտարկութեան դատապարտած էր Ճէվտէդ անուն անձը՝ Հիւսէյին Խուլուսի էֆէնտիի երկաթուղւոյ քըւաւն պարտաթուղթերը խարդախութեամբ ձեռքէն առած ըլլալուն համար: Ճէվտէդ նոյնպէս դատապարտուած էր այդ պարտաթուղթերը վերադարձնելու: Երկրորդ վճռագիրը երեքական ամսուան բանտարկութեան ու երկուքուկէսական ոսկւոյ տուգանայ դատապարտած էր Մէհմէտ ու Հիւսէյին անուն անձերն, որք քանի փարա արժող մատանի մը վաթսուն ղրուշի ծախած էին Մէհմէտ անուն ուրիշ անձի մը:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆԵՐ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, օսմ. գուսանըրգական խումբը, մասնակցութեամբ Տիկին Վերգինէ Նուպարի, այս գիշեր Շահզատէ Պաշըի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացունէ Վօտվիլ մը ու երգախառն կատակերգութիւն մը թուրքերէն լեզուաւ, ի նպաստ խումբին պաշտօնեայ Պ. Փափազեանի:

—Քոնքօրտիայի Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ մեզ թէ վաղը, կիրակի, յատուկ կերպով ընտանիքներու համար հանդէս մը կազմակերպած է, մասնակցութեամբ իր գլխաւոր աղջիկներուն և մասնաւորապէս Ֆիօչի և Բավարիա մարմնամարզիկ ընտանիքին:

—Բերայի Սիթէն ալ, իր գիշերային ներկայացումներէն զատ, ցերեկեայ ներկայացում մը ունի վաղը, կիրակի, զբօսալի ու նոր խաղերով:

ՕԳՏԱՇԱՏ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Հինգշաբթի օրուան Աքէ—Էլէ—ի մէջ, Պարտիզակցի աշխատակից մը՝ գաւառացի աղքատ ուսանողաց ի նպաստ գրքեր հաւաքելու ձեռնարկը գովելով ուրիշ կարեւոր պէտք մ'ալ կը յիշէ, երկրագործական նորագոյն գիտելիքները գաւառացւոց մէջ տարածելու պէտքը: Անոր համար կ'առաջարկէ որ «քանի մը ձեռնհաս անձեր նոր դրութեամբ և խիստ պարզ լեզուով, միայն երկրագործական գիտելիքներ պարունակող տետրակներ հրատարակեն՝ գաւառացի ժողովուրդին յատուկ, և Ազգ. Պատրիարքարանի ձեռքով այդ տետրակներ ձրիաբար բաշխուին ամէն կողմ»:

Այս տողերը կարդալով, յիշեցի որ քանի մը տարի առաջ ձեռնհաս ազգայինոյ մը կողմանէ Երկրագործութեան դասագիրք մը հրատարակուեցաւ, քանի մը անգամ լրագրաց մէջ Ազդը երեւցաւ և այնուհետեւ բոլորովին՝ եթէ չեմ սխալիր՝ մոռացութեան մատնուեցաւ: Յիշեցի որ օրինակ մը պիտի ունենայի այդ գրքէն, փնտռեցի ու գտայ: Անունն է Մօնր Ռօմ—նէտ Երկրագործական տարրաբանութեան և երկրաբանութեան: Հեղինակն է անգլիացի Ճօնսթըն: Թարգմանիչն է Կ. Վահան էֆէնտի, որ կարծեմ երկար տարիներ ուսուցչութեան պաշտօն վարած է գաւառներու մէջ: Գիրքը պատկերազարդ է, տպուած 1892ին, Պաղտատլեան տպարանին մէջ: Կը բաղկանայ 152 երեսներէ: Գինն է 4 ղրուշ:

Չեմ կարծեր որ, հրատարակուելէն ի վեր, գէթ 100 օրինակ մը ծախուած ըլլայ այդ գրքէն: Ծարակոյս չունիմ որ թարգմանիչը հարիւր անգամ զղջացած է այնքա՛ն զոհողութիւններով զայն ի լոյս ընծայած ըլլալուն համար: Մօնր Ռօմ—նէտին այս մոռցուած վիճակը տեսնելով, ո՛չ մէկ հեղինակ պիտի համարձակի երկրագործական նոր գրքերու պատրաստութեան ձեռնարկել: Ըսինք որ աշխատելու և այդ տեսակ գրքեր պատրաստելու տրամադիր հեղինակներ գտնուեցան, բայց ո՞վ պիտի հոգայ տպագրութեան ծախքը: Հոս երեւան կուգայ հանրային օժանդակութեան կամ մասնաւոր բարերարութեանց պէտքը:

Մինչեւ այդպիսի տետրակներու հրատարակուիլը, կ'առաջարկեմ արդէն պատրաստ գտնուածէն օգուտ քաղել: Պէտք է մեծ մղում տալ ի նպաստ գաւառացի ուսանողաց համար բացուած հանգանակութեան, դրամական նուիրատուութեանց գումարն ստուարացնել, և ո՛չ միայն պակսած դասագրքերը գնել, այլ գնել նաեւ Մօնր Ռօմ—նէտին բոլոր տպուած օրինակները և զայն ձրիապէս ղրկել գաւառաց դպրոցներուն: Պէտք է որ Երկրագործութեան ուսումը իբր պարտաւորիչ դաս աւանդուի գաւառաց բոլոր դպրոցներուն մէջ, և Կ. Վահան էֆէնտիի աշխատասիրութիւնը շատ յարմար է այս նպատակին ծառայելու համար: Կը յուսամ որ առաջարկս լուրջ նկատողութեան կ'առնուի և ընդունելութիւն կը գտնէ կրթասէր ազգայնոց կողմանէ, ինչպէս գտաւ արդէն դասագրքերու համար ըրած առաջարկս:

4 Ապրիլ 96 Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

Ց. Գ. Կը խնդրուի Կ. Վահան էֆէնտիէն իր հասցէն իմացնել Աքէ—Էլէ—ի խմբագրութեան կամ Մարգարեան գրատունը:

ՎԵՐՋԻՆ ԱՂՋԻԿՏԵՍԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Այն օրը տան մէջ իրարանցում մը կար, պատուհանը, բակը, տանը ամեն անկիւնը խնամքով սրբուած, մաքրուած էր:

Սիրանոյշ իր վերջին չըլլագգեստն էր հագած գորշ մոխրագոյն, կուրծքը կը ծածկէր մետաքսէ դեղին giletն ադամանդէ թռչունով մը զարդարուն: Իր բարեձև խոպոպին վրայ՝ հրաշալի գլուխ մը կը ցցուէր գանգրահեր, կապոյտ աչերով:

Ուսեալ էր և բարեկիրթ, և պարկեշտ աղջկան համբաւը վայելելու չափ վարպետ. հազիւ քսան երկու տարու կար:

Աղջիկներու անհրաժեշտ համարուած ֆրանսերէնն ու դաշնակը անծանօթ չէին իրեն: Բայց բախտը չէր ժպտած իրեն:

Ձինքը ուզողներ եղան, այս չորրորդ անգամն էր որ աղջիկտեսի պիտի ելլէր. այլ միշտ հանդիպեցաւ երիտասարդներու զորս աւելի օսկիներու խայծն է որ կը քաշէ դէպի ամուսնութիւն:

Հայրը չատոնց մեռած էր, ամենափոքր հարստութիւն մը թողլով իրենց, որ հատնելու վրայ էր, որով անկարող դրամօժիտ տալու՝ խեղճ աղջիկը սպասած էր իր ճակատագրին:

Այս անգամ բախտը կը խնդար իրեն. Խլավուղ Մարիամ տոտոտն երիտասարդ ոսկերիչ մը գտած էր իրեն, բարեկիրթ և հարուստ, և որ աւելին է, առանց Նըրախօմէյի ամուսնացող մը, առանց ոսկորի մեռ կտոր մը, ինչպէս կ'ըսեն:

Այս անգամ միտքը դրաւ քիչ մը աւելի ճարպիկ վարուիլ. այո՛, աղջիկտեսի աւանդական անոյշը հրամցուած պահուն՝ աւելի գեղեցիկ, աւելի գգլխիչ պիտի երեւար: Ցարդ ինքը շատ անճարակ գրտնուած էր, մինչդեռ իրմէ նուաղ գեղեցիկ աղջիկներ իրենց գլխուն ճարը տեսած էին: Ձէր կրնար բան մը յուսալ իր մօրմէն, բարի և չափազանց միամիտ կին մը, որ դարավերջիկ մայրերու կարգ մը բարեմասնութիւններէն զուրկ էր:

Սիրանոյշի մայրն էր Իպրաքսէ հանըմ: Խենդի պէս կը սիրէր իր աղջիկը: Խլավուղ Մարիամի վրայ կոյր վստահութիւն ունէր: Օր առաջ անկից առած էր երիտասարդին բառերը. «Ձինոբ Բամպուքճեան» այս էր տղուն անունը, բայց խլավուղին անվերջ գովասանքէն խաբուած՝ ոչ մէկու հարցուց փնտռեց:

—Ա՛խ, Իպրաքսէ հանըմ, մէյմը տղան տեսնայիր, սիրտդ պիտի ճեղքէին մէջը գնէին:

Ասոնք եղան Մարիամի խլավուղական ճարտասանութեան վերջին բառերը:

—Քուրուկ, իմ աղջիկս ատկէց աղէկ էրի՞կ պիտի գտնայ, կիրակի առ հետդ բեր, պատասխանած էր Իպրաքսէ հանըմ:

* * *

Դրան ձայնը յանկարծ լսուեցաւ: Ելեքտրական հոսանք մը այնքան չպիտի ազդէր Սիրանոյշի վրայ, այնքան սիրտը սկսաւ ուժգին զարնել:

Մարիամ իր տուտուի չրջազգեստը հագած, ձուաձեւ փոթփոթով ներս մտաւ, գործի վրայ եղող մարդու մը հովերով. միասին բարձրահասակ յիսունի մօտ մարդ մը կար, սեւ մազերով, որոնց ծայրերը իր մթագոյն ֆէսին տակէն դուրս կը ցցուէին ոլորուն, խոշոր աչքերով:

Դող ելաւ Սիրանոյշ. նախ չուզեց հաւատալ:

—Արդեօք ա՞յս մարդն է ինձ աղջիկտես եկողը, կ'ըսէր ինքնիրեն:

Նորեկ հիւրերը սենեակ մտած էին: Սիրանոյշ անմիջապէս վար վազեց. մարդուն գաւազանին վրայ նշանագրեր տեսած էր: Ուշով քննեց գաւազանը և . . . Զ. Բ. գիրերը տեսաւ:

—Հիմակ ա՛լ տարակոյս չմնաց, խլավուղին սատանութիւնը՝ մեր միամտութիւնը, տխմարութիւնը չարաչար գործածեց. ո՛չ, ո՛չ, այս մարդուն երեւալն իսկ անկարելի է:

Արցունքի խոշոր կաթիլներ իյնալ սկսան աչքերէն:

—Ի՛նչ, այդ մարդուն իմ երիտասարդութիւնս, իմ կրթութիւնս, իմ սիրտս...

Դուրս վազեց Սիրանոյշ, կանչեց մայրը և արցունքով ըսաւ անոր.

—Ա՛խ, մայր իմ, իմ և քեզ սիրելի մեռած հօրս յիշատակին համար կ'աղաչեմ որ այդ մարդը և կինը դուրս հանես, ճամբես...

* * *

Շաբաթ մը անցած էր, լուր տարածուեցաւ որ գիւղէն հայ աղջիկ մը մարապիտանոց մտած էր: Կըսուէր թէ շատ գեղեցիկ աղջիկ էր: Շատեր զինքը կը ճանչնային:

Սիրանոյշն էր:

ԵՐՈՒԱՆԴ ՊԷՑԱՃԵԱՆ

Աստի անտի

ՆՈՐ ԷՅՖԷԼԸ

Էյֆէլի աշտարակը գերազանցուա՛ծ:

Մեծահարուստ դրամատէր մը հարցուցած ըլլալով Նիւ-Եորքի ճարտարապետներուն թէ կարելի՞ էր կառուցանել շէնք մը աւելի մեծ քան բոլոր այն շէնքերը որոնք վերջին ժամանակներս կանգնուեցան, պատրաստեր են յատակագիծն այս արտակարգ շէնքին: Կ'երեւայ թէ դրամատէրը երաշխաւորած է հաւաքել պէտք եղած դրամը: Մտադիր է այս շէնքը մկրտել Արէտյուն լէնտէրա— (բինկ պուիլտինկ) անունով: 200 յարկ պիտի ունենայ: Բինկ Պուիլտինկի իւրաքանչիւր յարկը 1,200,000 քառակուսի ոտք տարածութիւն պիտի ունենայ, ընդ ամենը իբր 24 միլիոն քառակուսի ոտք տախտակամած:

Շէնքը պիտի կրնայ պարփակել 100 հազար գրասենեակ կամ վաճառատուն, որոնց մէջ 400,000 մարդ պիտի պատսպարուի:

Արհեստէ հասկցողներ կը հաւաստեն թէ 200 յարկ ունեցող շէնքի մը համար նոյնքան դիւրին է վերամբարձ շինել որքան 20 յարկով շէնքի մը համար:

Վերամբարձները կա՛մ հանրակառք են կամ ճեպընթաց, ամեն մէկ յարկը կամ 25 յարկը անգամ մը կենալուն համեմատ:

Իսկ վարձուորները պիտի ըլլան առեւտուրի և ճարտարագործութեան ամեն ճիւղերուն պատկանող անձեր:

Մէկ խօսքով, ամբողջ քաղաք մը պիտի ըլլայ միեւնոյն տանիքին տակ ապրող:

Աւելցնենք թէ այս տանիք ամառը ճեմելիքներու պիտի փոխուի ուր հազարներով մարդիկ պիտի շրջագային:

Ասկէց ետքը ա՛լ չխօսինք Բաբելոնի կախաղանաւոր պարտէզներուն վրայ:

ՕԴԱՔԱՐ

Սաստիկ լուսաւոր օդաքար մը անցեալ չորեքշաբթի անցեր է Լոնտոնի երկինքէն. հրեղէն խոշոր ռումբի մը երեւոյթն ունէր, որ անցնելու պահուն պայթեր է, առանց որ և է աղմուկ լսուելու երկրէն, ու բոցավառ խուրձերով ցանցնուեր է: Արեւելակողմէն արեւմտակողմ կուղղուէր վեհ դանդաղութեամբ մը որով կարելի կըլլար աղէկ մը դիտել զայն:

Ն. Ժ. ՊԱԹԻՍԹԱ ՔՈՆՆԱՔ

Ն. Ժ. Պաթիսթա քոննաքը, որուն ծանուցումն հրատարակեցինք այս էջին մէջ, իրապէս ամենէն յաւագոյնն է այն քոննաքներուն որք մինչեւ ցարդ պատրաստուած են Ցունաստանի մէջ: Իր բնական անուշահոտութեանը և կազդուրիչ յատկութիւններուն շնորհիւ մինչեւ իսկ կրնայ մրցիլ եւրոպական ընտրելագոյն քոննաքներուն հետ: Բազմաթիւ վկայութիւններ զորս տուած են երեւելի բժիշկներ, համալսարաններու բրոֆեսորներ և հիւանդանոցներու տնօրէններ, կը հաստատեն մեր այս ըրածը:

Աթէնքի կանանց հիւանդանոցին տնօրէն և համալսարանին ծննդաբերութեան բրոֆեսոր Պ. Քոնսոլաս, Ցունաստանի նաւատորմին ընդհ. քննիչ բժշկապետ Պ. Լաքուտաքիս, Ազգ. համալսարանին ախտաբանութեան ուսուցիչ Պ. Հասիօթիս, Աթէնքի Էւէքէրանս հիւանդանոցին տնօրէն Մ. Մերքուրիս, համալսարանին ջղաբանութեան ու մտկային հիւանդութեանց բրոֆէսոր Պ. Քադսարաս, Աթէնքի հիւանդանոցին վիրաբուժական ճիւղին տնօրէն Պ. Քուզոլէոն և Ջանթի հիւանդանոցին ախտաբանական ճիւղին տնօրէն Պ. Հոյասս միաբերան կը յայտարարեն թէ յիշեալ քոննաքը ամեն մասամբ և գործածութեան դարին քովը լաւագոյնն է: Տարրալուծումով ապացուցուած է որ զուտ խաղողէ շինուած է. միշտ կրնայ գործածուիլ իբրեւ զօրացուցիչ, ախորժելի համ ունի և ստամոքսը չի գրգռեր: Ոսկրներու և քրոնիք հիւանդութեանց մէջ իբրեւ դեղ յոյժ օգտակար է, ուստի այն անձինք որ սովոր են այս ըմպելին գործածելու, կը հրաւիրուին այս քոննաքն խմել: Վերոյիշեալ հիւանդանոցներուն մէջ այս կազդուրիչ ըմպելին գործածուած է և ընդհանուր գոհունակութեան արժանացած իր տուած նպաստաւոր արդիւնքին համեմատ:

Այսչափ անկեղծ վկայութիւններ լսելէ յետոյ անկարելի է չը համոզուիլ թէ սոյն պատուական ըմպելի բրաւ զուտ խաղողէ հանուած է, ու հետեւապէս ունեցած է բոլոր այն նպաստաւոր ու օգտաւէտ ազդեցութիւնները զորս այնքան նշանաւոր անձինք կը յայտարարեն, ճշմարտութիւնն ըսած ըլլալու համար միայն:

Ուրեմն, քանի որ հրապարակին վրայ այժմ կը վխտան խարդախեալ ու վնասակար քոննակներ զորս առանց գիտնալու կը գործածենք, պէտք չէ՞ որ՝ հանրային առողջապահութեան տեսակէտով իսկ՝ փութանք այսպիսի անմնաս և կազդուրիչ ըմպելի մը միայն գործածել:

Միակ ներկայացուցիչն է Թուրքիոյ, Ռումանիոյ, Ռուսիոյ համար Տ. Կ. Տէսբինոքիս, կեդրոնական մթերանոցն ի Ղալաթիա, Զիւլֆարի փողոց, Թիւ 23: Մասնաճիւղ, Քալեոնճը-Գուլլուք փողոց, Բերա, Թիւ 9:

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Ապրիլ 6/18 1896

Անուանին	Վճարեալ	Թուական	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ	
100		1881	Քնս. ՄԷՐԻ A 1%	63	—
100			» » B	35	10
100			» » C	21	—
100			» » D գոցուած	22	31
400			բացուած	22	35
100			միջօրէ	22	36
100		1870	Ռումէլիի գոցուած	115	75
Ֆր. 500			բացուած	116	—
Անկ.	Վճր.		միջօրէ	116	—
20	10	1890	Օսմանիէ 4%	—	—
22	11	1869	Քրէտի ժէն. Օթ.	7	37
10	5	1872	Էօս. Օթ. տը Շ. է Վ.	4	08
140	140	1878	Լաւբիսամի	53	50
500	300	1889	Անատոլուի (Բժթ.)	695	—
500	500		Երկաթուղիք (Պրթ.)	315	—
20	8	1882	Թումպաքի (Բժթ.)	8	25
500	500		(Պրթ.)	185	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	16	
1.40	1.40	1892	Օսմ. Միկորէթ 60%	1	55
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովգն. Ընկ.	4	82½
500	500	1882	Ջրի Ընկ. Տէրքոս	383	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ՕՒ ՎՐԱՅ	Ե. Դ.	Դրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	6	— ½
1 ամսուան համար	8	—
1 օրուան համար	2	—
Ուբբոր	—	—
Կանխիկ (Հէգվալէսիփ)	—	50

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	75
Փարիզ »	Ֆր.	23	77½
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիօր.	10	82½
Պերլին չէք	Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	25
1 ամսուան համար »	8	—
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՆԵՐ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ-էն	110	20
20 Ֆրանքնոց	87	32
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմիզ	51	10
Ռուպլ Ալթմըշլըք	8	55
Մէճիտիյէ	108	18
Մանր արծաթ	103	20
Մէծալիք	98	—
Ռոպոս Ղալաթիոյ Սակարանի	9	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 18 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կանխ. Ֆր.	—	—
» » C »	21	45
D (Բացուած »	—	—
(Գոցուած »	20	90
Ռումէլիի Երկաթուղի »	116	87
Բրիորիթէ »	455	62
Մաքսային Պարտամուրհակ »	491	87
Օսմանիյէ »	403	75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	365	62
Պանք Օթոման (անուանեալ) »	573	12
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	101	65
» 4½% »	106	50
» Իտալական »	85	—
Քրէտի Լիոնէ »	769	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	—	—
Քոնդուար տ'Էսքոնթ »	—	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	—	—
Եգիպտական Միացեալ »	522	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	175
ՎԻԷՆՆԱ 18 Ապրիլ		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	56	87
Օսմ. Ռէժի »	173	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	120	40
» Փարիզի »	—	—
ԼՈՆՏՈՆ 18 Ապրիլ		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	63	—
» » B	35	18
» » C	21	12
D (Բացուած »	—	—
(Գոցուած »	20	62
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% Եգիպ. Հրկ.ով	—	—
» » 1894 3½%	—	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	12	81
Այտընի Երկաթուղի »	11	50
Միացեալ Եգիպտական »	103	50
Առանձնաշնորհեալ »	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	112	—
Պուլկար. Փոխառ. »	—	—
» Նոր 6% »	97	50
Ռանթ Հելլենական 5% 1881 »	32	25
» 5% 1884 »	32	25
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	35
ՊԵՐԼԻՆ 18 Ապրիլ		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	—	—
Ռումէլիի Երկաթուղի »	110	87
Անատոլուի Երկթ. ¼ Պրթղթ. »	—	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	395
» Փարիզի » 3 ամիս	—	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	—	—

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ: Կատարելագործեալ եղանակաւ, ոսկէ, ծածկաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն (ըստ տարիքի), նաւուղութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ: «Ակռաքի» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Լնդերացուցիչ դեղերու, եւ նորահնար ա— ցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն:

Թիւ 396 Մեծ փողոց Բերա, (Եանըխ գարեջրատան վրայի յարկը ճիշտ Զպուքճեանց դէմը):

Պատղինայի յաճախորդը կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Խրիսօվելի փողոց ամէն օր:

Ց. Գ. Հաւաստելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ ծանօթները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղիներին: 410

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿ. ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ընկ. Կեդրոն. Լիոն, Պօ—տ'Ալժան փողոց

Ֆրանսական փոխադարձ ընկերութիւնը (Սօսիէդէ Միւթիւէլ Ֆրանսէզ) պատիւ ունի ծանուցանել բոլոր իրեն ընկերներուն թէ ի Կ. Պոլիս ընդհանուր գործակատար անուանած է Պ. Նօէլ Ժ. Լիվատարի, Քըլըճըլար Փաշա փողոց, Իպրահիմ Րիֆաթ խան, Թիւ 8. և թէ գործակալութեան գործառնութիւնը որ դադրած էր գործակալի փոփոխութեան պատճառաւ, նորէն իր կանոնաւոր ընթացքը պիտի ստանայ 1896 փետրուարէն:

Մասնաւոր հրահանգներ տրուած են Պ. Լիվատարիի՝ կանոնաւորելու համար ստորագրողներուն կացութիւնը, որոնք պիտի վերսկսին իրենց յանձնառութիւնները և պահպանելու համար անոնց շահերը:

Ուստի Պ. Պ. ընկերակիցները կը հրաւիրուին անյապաղ և ընկալագրի փոխարէն Նոր գործակալութեան յանձնել իրենց ձեռքը ունեցած հաշուետետրները, որպէսզի իրենց հաշիւները քննուին ու կարգադրուին ընդհ. տնօրէնութենէն ի Լիոն:

Բոլոր այն ստորագրողները որոնք անմիջապէս պիտի վերսկսին իրենց վճարումները և յետոյ անընդհատ պիտի շարունակեն զանոնք, պիտի մասնակցին ամէն եկքի բոլոր վիճակահանութիւններուն սկսեալ 1896 մարտ 16էն:

Ընկերութիւնը կը ծանուցանէ իր Արեւելքի ստորագրողներուն թէ ինք բնաւ պատասխանատու չէ այն անկանոնութեանց որոնք ի վնաս իրենց կրնան գործուած ըլլալ նախկին կազմակերպութեան ատեն, և զորս հնարաւորութեան սահմանին մէջ պիտի ջանայ դարմանել: Ուստի կը յուսայ թէ բոլոր իրեն ընկերները պիտի ընկերակիցներ իրեն թոյլ տալու համար որ յաջողցնէ վերակազմութիւնը զոր պիտի կատարէ իր նոր գործակալը Պ. Նօէլ Ժ. Լիվատարի:

Վարչական խորհուրդ

476 13—25

ԱԶԴ

Փափկանճաշակ ծխողները ճշմարիտ JOB ծոյի սիկառի թուղթը դիւրաւ կ'որոշեն իր կեղծերէն, բայց միմիայն սիկառը ծխած ատեննին է որ կը նշմարեն խաբէութիւնը եւ ո՛չ թէ այն վայրկեանին ուր կեղծ պրակը իրենց կը տրուի իբրեւ ճշմարիտ եւ հարազատ JOB ծոյի թուղթ:

Որպէս զի ամէն շփոթութիւն եւ վարանում անկարելի ըլլայ, եւ մեր յաճախորդը չը խաբուին, պէտք է որ ուղղակի դիմեն ՄԵՐ ՃՇՄԱՐԻՏ JOB ԺՈՂԻ ԹՈՒՂԹԻՆ ՄԻԱԿ ՏԷՊՕՋԻԹԷՐ Յ. ԼՈՒԹՖԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ. Կալաթա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 17. եւ կամ այն ծխավաճառներուն կամ խանութներուն զորս ինքը կը յանձնարարէ:

482 27—150 ՊԱՐՏՈՒ ԺՈՂ

ՑԱՆԷԼԱ բուրդէ եւ բամբակէ, վերջին նորաձեւութիւն: Էն աժանէն էն սուրբ տեսակ փարաղի փանէլայք:

Ներքնակներու, այրերու եւ մանչերու համար:

Մեծ պէսպիսութիւն վերջի նորաձեւութեանց, շքեղ ընտրութիւնք, ամենէն պարզէն էն վայելուչը:

Հաւաստ հաւաքածոյ նմուշներու որք վաճառատան կողմէ Եւրոպայի ամեն երկիրները կը ղրկուին ճամբու ծախքը վճարուած:

Զուիցերիոյ համար նամակներ 25 սանդ. քաղաքը. բօսդալներ 10 սանդիմ ՅՕԹԻՆԿԷՐ ԵՒ ԸՆԿ. ՋՈՒՐԻԽ (Զուիցեր)

414

ԾԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամեն տեսակ ելեքտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ

Մ. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՑԱՆՑՆԱՌՈՒ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

14 եւ 19, Չիվիէր Պէյ խան, 14 եւ 19

Քիւրէքճիլէր — Կալաթա

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

ՂԱԼԱԹԻԱ

Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

32 Վոյվոտա փողոց, Օսմ. Պանքային դէմ. 32

Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ

Ապրանքները առանց ծախքի կը ղրկուին մինչեւ տուն: 333

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Տաւրօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքբրըմ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է:

Իպրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուաթսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյս 14ին և 28ին հոս կը սպասուի:

ԱԶԴ

Շէնքի փոփոխութեան պատճառաւ, «Էքսբրէս Վերպանոտէ» մասնաճիւղը ի Ղալաթիա, Թրճարէթ խան, Բէրչէմպէ Բազար, կը ծանուցանէ թէ գիներու մեծ գեղչ մը պիտի ըլլայ չարժիչներուն, ցորեն լուալու մեքենաներուն, ձուլածոյ գլանիկաւոր աղօրիքի, ալիւրի մաղարանի, մաքրիչ-օդածծիչ, ճախարակներու, դաշնակներու, դրամարկղներու և այլնի վրայ, որք կը գտնուին յիշեալ ընկերութեան Կ. Պոլսոյ Մասնաճիւղին Ցուցարարութեան մէջ: 2—6

ՏՕՔԹ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Վկայեալ Ֆիլատէլֆիոյ եւ Նիւ Եորքի համալսարաններէն, երեք տարի հիւանդանոցաց մէջ ծառայած, յետ տասն եւ հինգ ամեայ փորձառութեան, իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Սաղըզ Աղաճ փողոց Թիւ 47 տունը, ուր կ'ընդունի հիւանդ ամեն օր ժամը 7—11. երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանէ իրեն դիմողները, իսկ շաբաթ օրերը ժամը 7 էն մինչեւ 9 ը կը գտնուի Պոլիս Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը: Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւնը, մանաւանդ սրտի եւ կուրծքի եւ կը կատարէ ամեն կարգի վիրահատական գործողութիւնք:

457 30—78

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Խօրջէ միսմարը գրեէյի ճէտտի 6000 պէհէր գրեէյի ճէտտի 2 ղրշ. 15 փարա: Պաշըը միսմար գրեէյի ճէտտի 1500 պէհէր գրեէյի ճէտտի 7 ղրշ.: Պաշըըզ միսմար գրեէյի ճէտտի 1000 պէհէր գրեէյի ճէտտի 7 ղրշ.: Ազաճ չիվի գրեէյի ճէտտի 1500 պէհէր գրեէյի ճէտտի 3 ղրշ.: Օլթան իբլիկի գրեէյի ճէտտի 500 պէհէր գրեէյի ճէտտի 16 ղրշ.: Սայա իբլիկի գրեէյի ճէտտի 400 պէհէր գրեէյի ճէտտի 36 ղրշ.: Ջիլէ իբլիկի գրեէյի ճէտտի 300 պէհէր գրեէյի ճէտտի 36 ղրշ.: Րէվանտըզ պէզի արշընը ճէտտի 5000 պէհէր արշընը ճէտտի 3 ղրշ.: Լասթիգ արշընը ճէտտի 3500 պէհէր արշընը ճէտտի 8 ղրշ.: Բօթին չէրիտի արշընը ճէտտի 5000 պէհէր արշընը ճէտտի 26 փարա: 200 եարտալը սիյահ մագարա իբլիկի ատէտ 15,000 պէհէր 200 եարտալը մագարասը 1 ղրշ. 10 փարա: Գալըն ինկիլիզ քեթէն պէզի արշընը ճէտտի 3500 պէհէր արշըն ճէտտի 6 ղրշ. 20 փարա: Թէլ միսմարը գրեէյի ճէտտի 1000 պէհէր գրեէյի ճէտտի 8 ղրշ: Վիտալը միսմար գրեէյի ճէտտի 500 պէհէր գրեէյի ճէտտի 4 ղրշ.: Սարը թէլ գրեէյի ճէտտի 5000 պէհէր գրեէյի ճէտտի 13 ղրշ.:

Պէյքօզ Գալէմրախանէ անպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրագգամ 15 գալէմ գունտուրա չիվիսի վէ սայիրէ ֆիյաթը մուրագգամլարը իլէ թալիպի եօհտէլինտէ օլուպ թարիխը իլանտէն իթիպարէն 1 հաֆթա խիթ ամընա գատար միւնագասայը իճրա օլունաճաղընտան իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 50 2—3

Իզմիթ իլէ մէվազինտէ պուլունան վէ հասպ էլ իճապ պուլունտուրըլաճագ օլան ասաքիրը շահանէնին սէնէի հալիէ զարֆընտա իհտիյաճլարինէ մուգթազի օլուպ մահալինճէ տէրտէսթը ինալէ պուլունան էրզագըն իթասընա պուրաճա թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 51 2—3

Մաքինա յասթըգի ատէտ 20 քէպիր 20 սաղիր մէճմուի 700 ղրշ.տր: Եայ չէրկի ատէտ 10 սաղիր մէճմուի 200 ղրշ.տր: Գալըպ ֆիթիլ գալէմի ատէտ 3000 սաղիր մէճմուի 300 ղրշ.տր: Ինճէ ֆիթիլ գալէմի ատէտ 7000 սաղիր մէճմուի 5250 ղրշ.տր: Չէօզկիւ մագարասը ատէտ 1000 սաղիր մէճմուի 2000 ղրշ.տր: Վարեա մագարասը ատէտ 1000 սաղիր մէճմուի 750 ղրշ.տր: Թիրէ եանի կէօճիւ թագըմ 300 ատէտ 1200 մէճմուի 12,000: Զուլհա թարագը 36 տէչլէրի եուվէգ ատէտ 150 մէճմուի 3000 ղրշ.: Գարթչէլիք եայը ատէտ 60 մէճմուի 600 ղրշ.:

Պէզ ֆապրիգայը հիւմայունի իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուհարրէր 11 գալէմ էշեա գըյըլէրինտէ մուհարրէր գըյմէթ իլէ թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ նիսանը րումինին 10ընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէնի կիւնիւ 100տէ 5 թէն. վիրինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 52 2—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 31 Յունուար 1896

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. Ոսկի	
Բաժինք չգանձուած	5 500 000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	1,098,452	84
» ի մասնաճիւղս	616,300	90
Գանձելի փոխանակագիրք	850 861	
Պետական արժեթուղթք	4,020,071	91
Զանազան արժեթուղթք	1,467,853	88
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտականք»	2,026,611	64
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պարտականք	4,214,002	81
Փոխառութիւնք արժեթղթոց և վաճառաց վրայ	5,340,603	93
Շինուած և շարժական գոյք	135,040	34
Զանազանք	100,023	77
	25,369,823	02

ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Դրամագլուխ	11,000,000	
Պանքնոտք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս և ի մասնաճիւղս	659,778	
Վճարելի փոխանակագիրք	790,715	87
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»	8,423,305	99
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պահանջողք»	1,951,804	83
Դրամական աւանդք (ղրշ. պայմանաժամով)	578,643	96
Պահեստագումարք	1,133,420	16
Վճարելի շահաբաժինք	6,678	86
Զանազանք	825,475	35
	25,369,823	02

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տոմարաց

Տնօրէն
Լ. ԼԱՅԻՒԱՆԴ

Ընդհ. Տնօրէն
ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹ ԲՐԻԹԻՇ ԸՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,671,018
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 2,906,678

ՆՕՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,444,600
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐՒՈՅ 1,105,300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած [illegible] երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԻԹԱՅՄ»

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոյ և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ᵇ· սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ և Պօլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութ[illegible]

1828
L'UNION
DE PARIS

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

1828
L'UNION
DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ, պահեստի դրամ և գանձելի ապահովագինք	ֆրանք 93	ՄԻԼԵՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	» 16 ½	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ	» 194	»
1894 տարւոյն վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	15 ՄԻԼԻԱՌ

Ընկերութիւնը շահաւէտ և դիւրամատչելի պայմաններով թէ՛ ի Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս կ'ապահովագրէ հրդեհի արկածից դէմ ամէն տեսակ վաճառք և վաճառատուններ, նոյնպէս գործարաններ և բնակութեան տուներ, կարասիներ, և ասոնց նմանող զանազան շէնքեր և ապրանքներ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մ. ՇԱՌԼ ՄԱԼԷ. Մալէ եղբարց դրամատունէն դրամատէր, Լիօնի երկաթուղւոյ ընկերութեան պատւոյ նախագահ, Օսմ. Կայս. դրամատան և Րէժիի ընկերութեան նախագահ. Նախագահ։
Մ. ԱՏՕԼՖ ՎԷՐՆ. Վէրն և Ընկ. դրամատունէն, դրամատէր, Պանք տը Ֆրանսի վարիչ, Հիւսիսային երկաթուղւոյ Ընկերութեան, և Օսմ. Կայս. դրամատան վարչական խորհրդոյ անդամ. Դէր-Նախագահ։
Մ. Մ. ՕՏԷՆԻՏ. Ա. Տէրվիէ, Գ. Ժէմսօն, Ժ. Մաքրուառ, Ա. Միրապօ, Ա. Թուրնէյսըն. Անդամք Վարչական Խորհրդոյ։
Մ. ՇԱՌԼ ՐՕՊԷՐ. Տնօրէն հրդեհի ճիւղին։
Մ. ԱԼՖԷՐ ՖՕՌ. » կենաց ճիւղին։
Մ. ՍԻՄՈՆ ՖԱՑՍԷՐԼԵԱՆ. Մասնաւոր Տնօրէն ի Կ. Պոլիս.

Ղալաթիա, Գարաքէօյ Նէնի-Խան։
Ընկերութեան դրամատունն ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	ֆրանք 127	ՄԻԼԵՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	» 15 ½	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն հետէ մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ	» 72	»
1894 ի վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	» 258	»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. Ուղղակի ի դէպ մահու վճարելի ապահովագրութիւն — Vie entière
2. Խառն ապահովագրութիւն — Assurance mixte
3. Ժամանակաւոր ապահովագրութիւն — » à terme fixe
4. Գոմպինէ (Combinée) բսուած ապահովագրութեան տեսակը որ մի միայն 20 և 25 տարիներու համար տեղի կ'ունենայ, ապահովագրութիւնը կատարուած օրէն ապահովագրեալ գումարին համեմատութեամբ Ընկերութիւնը իւր դաշնագրին միջոցաւ (police d'assurance) ստորագրութեան ներքեւ, շահաբաժինները կ'երաշխաւորէ, որով դաշնագրին լրացեալ պայմանաժամուն թէ ապահովագրեալ գումարը կը վճարէ և թէ երաշխաւորութեան ներքեւ առնուած և առաջուց որոշուած շահաբաժինները։

Իւնիօն Ընկերութեան 127 միլիօն դրամագլուխը և պահեստի դրամը, ապահովագրած 258 միլիօն ֆրանքի գումարին համեմատութեամբ 50 առ %ը երաշխաւորուած ըլլալը ակներեւ է։

Թուրքիոյ Գլխաւոր քաղաքաց մէջ փոխ գործակալութեանց համար, պատուաւոր երաշխաւորութեամբ բարոյական տէր անձինք կը փնտռուին։

CLÉTÉAS
ՔԼԵՏԷԱՍ

ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ՍՐՏԻ Ամէն ըմպելիներու մէջ անհրաժեշտ։ Պատրաստութիւն անթերի։ Համը սքանչելի։

Աւելի ազդեցիկ քան [illegible], [illegible] և այլ [illegible], անմարսողութեան, [illegible], [illegible], դողի, ջղացաւի, [illegible], ծովախտի և այլ հիւանդութեանց համար, և գինի, [illegible], [illegible] ամէն տեսակ անհանգստութեանց համար։

[illegible] ամեն [illegible], ինչպէս [illegible], [illegible], [illegible] ամեն։

Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս ամէն լաւ դեղարաններ։

Կեդրոնատեղի և ներկայացուցիչ. [illegible] խանին քով թիւ 7—8, ՊՈԼԻՍ։

Նոյն հասցէէն ուզեցէք

ՍԷՆ-ՌԱՖԱՅԷԼԻ ԳԻՆԻ

զօրացուցիչ և կազդուրիչ։ 508 4—24

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՔԻՆՔԻՆԱՅԻ
ԳԻՆԻ ԵՒ ՕՇԱՐԱԿ

ԿՌԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ. ԴԵՂԱԳՈՐԾՔ Ի ՓԱՐԻԶ

QUINQUINA FERRUGINEUX

Այս երկու դեղերուն վերանորոգիչ և զօրացուցիչ յատկութիւնները յանձնարարելի են անարիւնութեան, դաշտանի անկանոնութեանց, ստամոքսի գէշութեանց, աւշականութեան և արեան տկարութեանց դէմ։ Կռիմօ և Ընկ. Երկաթախառն Քինքինայի ԳԻՆԻՆ և ՕՇԱՐԱԿԸ շուտով կը բազմացնեն տկար տղաքը, տժգոյն և անարիւն աղջիկները։ Օշարակը փոքր տղաքներու համար կը գործածուի. Քինքինայի կեղեւովը կը պատրաստուի որ կը ծառայէ [illegible] քինինի պատրաստութեանը։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց և ամէն դեղարանք։ A.

ՃՇՄԱՐԻՏ ՏԱՆԻՔ ԿՐԱՂԻՒՍ ՓԱՑՏԷ ՀՈՒՋԼԵՐԻ

Տուներու, գործարաններու եւ հանրային շէնքերու համար, որոնք 50 տարիէ ի վեր կը գործածուին։

41 ոսկի եւ այլ շքադրամներ, 8 վկայականներ եւ 3 վկայագիրներ զանազան արքունեաց կողմէ շնորհուած։

Այս տեսակ տանիքներ բնաւ նորոգութիւն չեն պահանջեր, աժան են, չեն այրիր եւ օդին ազդեցութիւններուն կը դիմանան։ Շատ տափակ են եւ այսպէս ձեղնայարկը կունենայ հարթ եւ հաւասար բարձրութեամբ ձեղուն մը, չոր եւ մաքուր։ Մեծ դիւրութիւն փայտի յօդաւորման եւ նոյն իսկ տանիքին վրայ պարտէզի մը հաստատմանը համար։ Ցուցակները ձրի կը ղրկուին։

Շէնքի եւ շինուածանիւթի յանձնման համար դիմել առ Ի. Գ. Կրօս եւ Ընկ.

Պոլիս, Նուսուֆեան [illegible] 31 32.

484

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ [illegible]
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և [illegible]

Ն. ԲԱՔԻ ու Ընկ.

[illegible]

[illegible] շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի ապրիլ 21ին (Հ. Տ.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible]

Նաւաբեռի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԼԹՈՒԼ
Մումհանէ փողոց թ. 10

38

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ [illegible]

ԿԻՒԶԷԼ ԳՕԳՈՒԼԱՐ (Բարֆիւմըրի)

ED. PINAUD

PARIS

37, Պուլվար տը Սթրազպուրկ, 37
Բէրաքէնտէ մաղազասը.
30, Պուլվար տէ Իթալիէն, 30

ԷՏ. ՊԻՆՕ

Մասնաւորապէս մախսուս

ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ ԿԻՒԶԷԼ ԳՕԳՈՒԼԱՐ
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Խիւլեա
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Սապօն
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Բօմատա
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Եաղ
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Բուտրա
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Թուալէթ սիրքէսի (վինէկր)
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Պրիյանթին
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Գոգու չիչէկը
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Թուալէթ սուլը
ԻՔՍԹՐԱՔԻԱՐԻ Գոզմէթիք

[illegible] ԳԸՆՃ ԳԸՆՃ ՍՈՒՅԸ
պաչա մախսուս [illegible]

Բարիզին 1889 սէրկիի ումումիյէ
ՊՈՒՔԷԹԻ

Մէնեքշէ [illegible] նէֆիս գոգուլար
Մէնեքշէ Բէֆարիկ
Պէյազ էլիօթրոբ չիչէկի — Թէնասա
Ջամբագ բուգրասը (Իրիս)
Բաշմ մէնեքշէսի

Մասրուֆ [illegible]
[illegible]
Տէլ [illegible]
մախսուս իքսիր։

ՄՈՐԻՒՕԼ

ՇԱՓՈԹՕՒ, դեղագործ Ի ՓԱՐԻԶ

MORRHUOL DE CHAPOTEAUT

ՄՈՐԻՒՕԼը կը պարունակէ բոլոր ազդեցիկ տարրերը Մօրիւ ձկան իւղին, բացի ճարպոտ մասէն. աւելի արագ կ'ազդէ։ Հիւանդանոցներու մէջ կատարուած փորձերը կ'ապացուցանեն թէ ՄՈՐԻՒՕԼը շատ ազդեցիկ է նոր սկսող ցնցղատապերու, հարբուխներու, խըլուածքներու, կուրծքի հիւանդութեանց մէջ։ Առաջին օրերէն գիշերային քրտինք կը դադրի, ախորժակը կը բացուի, գոյնը կը կենդանանայ, հիւանդները ոյժ կ'առնեն, հազը կը նուազի, մարմնոյն ծանրութիւնը կ'աւելնայ։ ՄՈՐԻՒՕԼը շուտով կը վերականգնէ տկար տղաքները։

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանները

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՅՑ
ՄԷՍԱԺԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարծին հանդիպելով ի Հավր)։

Լոնտոնէ մեկնում ամէն կիրակի. Մարսիլիայէ մեկնում ամէն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ ապրիլ 21էն, դէպ ի Պիրէօս, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սկսեալ 28էն, դէպ ի Քալամաթա, (փոփոխակի Քաթարօլօ) Շիրա, Սէլանիկ, Տէտէ-Աղաճ, փոփոխակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ ի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամէն ուրբաթ, առաւօտեան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէաղաճէն (փոփոխակի Քավալայէն) հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն. Իզմիրէն, Պիրէօսէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց աստի, ամէն տասնըհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 1էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպ ի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէօս հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամէն տասնըհինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան) Վաթի, Սամոս, փոփոխակի Հռոդոս, Պէյրութ, Լարնաքա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Թրիփոլի, նորէն Պէյրութ, Աղեքսանտրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրութեամբ, Պէյրութ դէպ ի Եաֆա եւ Փօր-Սայիտ։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՈՍԻՍՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ [illegible] Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնըհինգօրեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիայէն եկած սուրհանդակի միջոցաւ. Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 485

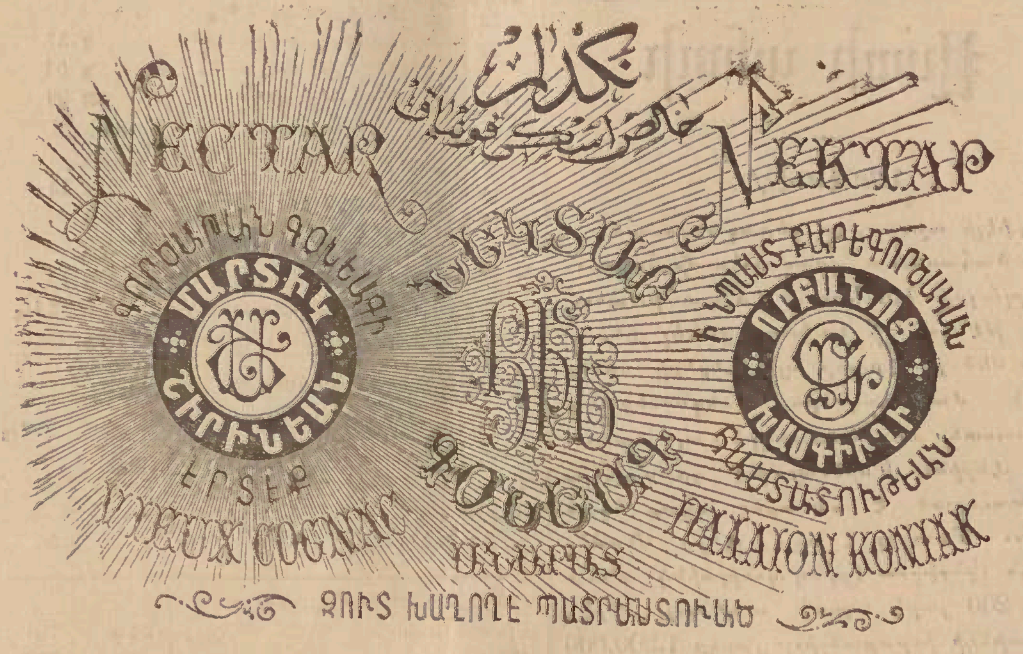

Ի ՆՊԱՍՏ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

Այս ՆԵԿՏԱՐ անուամբ գօնեաքը, որ զուտ խաղողէ պատրաստուած ըլլալով իր տեսակին մէջ յոյժ պատուական ըմպելի մ'է, ապահովապէս կ'արհամարհէ մրցումներն այն օտար գօնեաքներուն, որոնք վերջին ժամանակներս ողողեցին հրապարակը։ Այս ըմպելի ձեռնհաս մասնագէտներու ու բժիշկներու կողմէ քննուելով հաստատուած է թէ բնաւ որ եւ է օտար տարրեր չպարունակեր առողջութեան վնասող, ընդհակառակը կրնայ ի հարկին հիւանդներու ալ տրուիլ իբր կազդուրիչ ըմպելի։

Այս պատուական Գօնեագ իր բաղադրութեան մասին ամէն ապահովութիւն ընծայելէ զատ, կոչուած է նաեւ նպաստ դիւրագոյն միջոց մը հանդիսանալու մեր բարեսէր հասարակութեան ձեռքը, Բարեգործական Հաստատութեան մը՝ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ համար։ Ո՛վ որ գնէ շիշ մը սոյն գօնեագէն նպաստած պիտի ըլլայ մեր այն անտէրունջ որբերուն։ Այս իսկ ամենէն պարտաւորիչ շարժառիթն է, որով ամէն Հայ անհատ յիշեալ ըմպելիին պէտք ունեցած ատենը չդիմէ ուրիշ օտար գօնեագներու։ Այսչափ յանձնարարութիւն կը բաւէ համոզելու համար մեր բարեսէր հասարակութիւնը, որ ՆԵԿՏԱՐԻՆ գործածութեամբը թէ՛ անխառն ըմպելի մը ճաշակած պիտի ըլլայ եւ թէ անուղղակի կերպով պիտի նպաստէ մեր բարեգործական մէկ Հաստատութեան։

Կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ թիւ 10, 14, 16 եւ Ղալաթիա Պէօյուք Միլլէթ խան թիւ 57, 58 Մարտին էֆ. Շիրինեանի վաճառատունները։

ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԱՄԷՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ՓՆՏՐԵՑԷՔ

L'ANCRE ԼԱՆՔՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	1871ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ	206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիշի, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հոյոս, դեր-նախագահ
» Ժօզէֆ Հոյոս, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական
» Ֆոյօման Նարօ » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, **ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ**
Գիւր. Գործակալ, **ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ**. Կ. Պոլիս, Գօճամանօղլու խան թիւ 7,
302

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵԻՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԷՐԻՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Առնեց զմելիները Անգլիոյ Շէֆիլտ քաղաքին Ճօն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական սառերը չճանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կորսնցնեն։

Ճօն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծէրէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածիլիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գտնուած մարքային ու անգլիական սառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26 ին հաստատուած է։

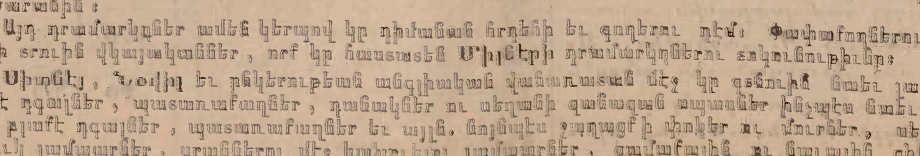

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ Միլներ գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամէն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փորձառողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն Միլների դրամարկղներու [illegible]։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ [illegible] դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոքր ու մեծեր, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրահներու մէջ կախուելու լամպարներ, ճամփայի ու նաւային զինուորականաց յատուկ կոճակներ, [illegible] մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՀԵՐՈՒ

ԺՈՐԺ Ժ. ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ.

657 659 [illegible] 657 659

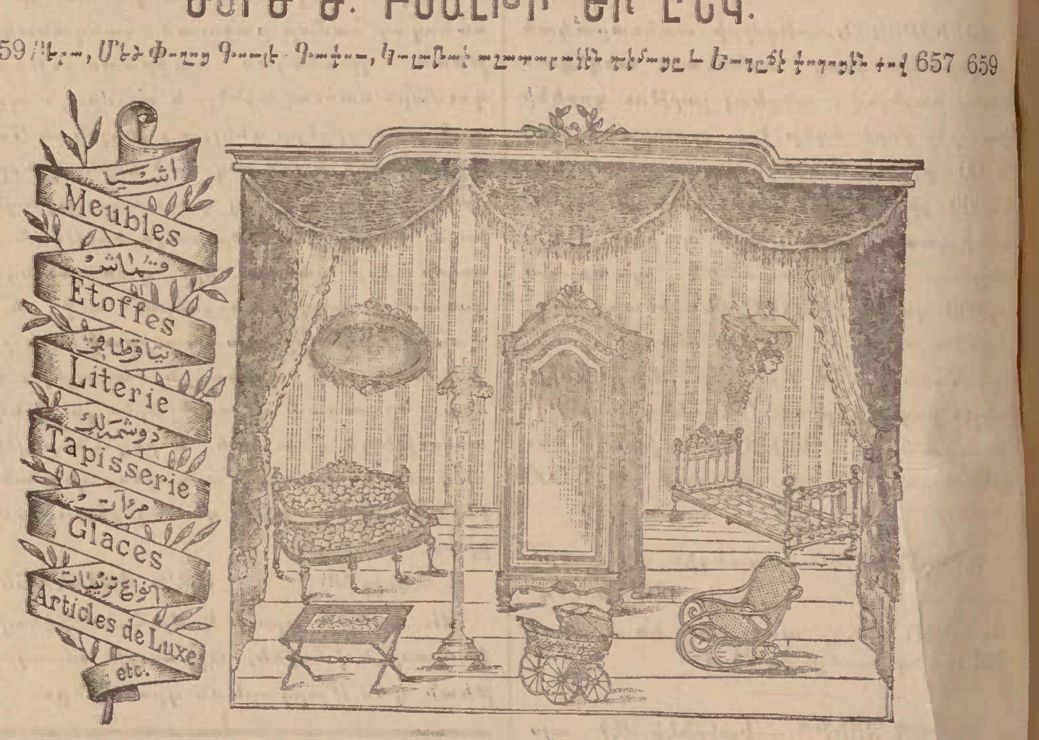

Պ. Պ. Ժ. Ժ. ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ. արտասովոր մեծ վաճառում մը կազմակերպեցին՝ ամէն տեսակ կահերու՝ ննջասենեակներու, ճաշասրահներու, սրահներու, աշխատութեան սենեակներու եւ այլն։ Անոնք, որք կուզեն խնայողութեամբ իրենց տունը կահաւորել, կրնան այցելել այդ մթերանոցն եւ գիներուն վրայ տեղեկութիւն առնուլ։

ՃԱՇԱԿ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Վաճառատունը նաեւ ունի կահերու եւ կահաւորման գործարան մը, ամէն տեսակ յանձնարարութեանց համար, զորս կը գործադրէ երաշխաւորեալ տոկունութեամբ։ Կարճ միջոցի մէջ կը յանձնուին թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ թէ գաւառաց համար։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բընձափ ի

La VELOUTINE

[illegible] պատրաստուած ՊԻՍՄՈՒԹՈՎ
ձեռամբ
CH^{les} FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1895 ՄԱՐՏ 14ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ԱՊՐԻԼ 15

Վոսփորէն ելլող շոգենաւեր

12 —	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք.Մրկ.Ր.Հիս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
12 —	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
12 —	Գնտ.Վնք.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.
12 05	Պէյզ.Բշպ.Չպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնիք.Չէնկ.Պէյլ.Գզկ.
1 —	Ենմ.Մէգպ.Պէօյք.Թրպ.Ենք.Սթն.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պէշքթ.
12 40	Ր.Ա.Գվ.Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Չպք.Գնյճ.Ա.Հս.Գնտ.Վանի.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք.
2 —	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Եէնք.Սթն.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
2 —	Պէյզ.Բշպ.Ենք.Գնլ.Պօյճ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Արն.Չնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշք.Գապ.
3 05	Պէյզ.Բշպ.Չպգ.Գոյճ.Ա.Հ.Գանտլ.Վնք.Չնկք.Պէյլ.Գզկճ.Իւկ.
3 —	Ր.Ա.Գվ.Ենմ.Մէգպ.Պէօյք.Թրպ.Ենք.Սթն.Մրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշք.
4 30	Պէյզ.Բշպ.Չպգ.Գնյճ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնք.Չնք.Պէյլ.Գզկ.Պշք.
4 30	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Սթն.Մրկ.Պյճ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
5 45	Ենմ.Մէգ.Պէօյք.Թրպ.Պէյզ.Ենք.Իսթ.Միրկ.Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արվ.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
6 30	Պէյզ.Ենք.Գնյճ.Մրկ.Ր.Ա.Հ.Գանտլ.Արն.Չնք.Պէյլ.Օրթք.Գզկ.Պշկ.
7 15	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Են.Մրկ.Գնլ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Պէպ.Արն.Գրչ.Չնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշք.
7 45	Ա.Ր.Գվ.Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ր.Հ.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
8 45	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Չպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վան.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.
9 —	Եէնմ.Մէգ.Պէօյ.Թար.Ենք.Սթն.Պօյճ.Ր.Հիս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշք.
9 45	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ.Ենք.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.
10 15	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Օրթ.Պշկ.

Կ. Պոլսէն Վոսփոր ելլող շոգենաւեր

1 —	Պէշկ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ.Ր.Հ.Պօյճ.Եէնք.Թրպ.Պէօյ.Մէգպ.Եէնմ.Ր.Ա.Գվ.
1 30	Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Չպգ.Բշպ.Պէյզ.
2 30	Պշքթ.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպ.Ր.Հ.Միրկ.Ենք.Թրպ.Պէօյք.Մգպ.Ենմ.
3 —	Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտլ.Ա.Հ.Գնյճ.Չպգ.Բշպ.Պէյզ.
3 30	Գապ.Պշք.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ.Պրզ.Թրպ.Պէօյ.Մգպ.Ենմ.
4 05	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.Սթն.Ենք.Թրպ.Պէօյք.Մգպ.Ենմ.
5 15	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Ր.Հ.Պօյճ.Սթն.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մգպ.Ենմ.Ր.Ա.Գավագ
5 —	Գպթ.Պշկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Բշպ.Պէյզ.Ենք.
6 —	Գապ.Պշկ.Օրթ.Արվ.Պէպ.Ա.Ր.Հս.Մրկ.Ենք.Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մգպ.Ենմ.
7 —	Պշ.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Ր.Հ.Պօյճ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մգպ.Ենմ.
8 30	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մգպ.Ենմ.
9 15	Պշք.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Գնտլ.Ր.Հս.Պօյճ.Գնյճ.Ենք.Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մգպ.Ենմ.
10 5	Գապ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Չպգ.Բշպ.Պրզ.Մգպ.Ր.Ա.Գվ.
10 20	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Մրկ.Իսթ.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մգպ.Ենմ.
10 50	Գապ.Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ.Պրզ.Պէպ.Ենմ. [illegible] 24ի պիտի հաղորդակցի.
11 10	Պշկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Չպգ.Բշպ.Պզզ.
11 20	Պշկ.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.Սթէն.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մգպ.Ենմ.Ա.Ր.
11 30	Պշկթ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտլ.[illegible]
12 15	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.